

วารสาร
อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

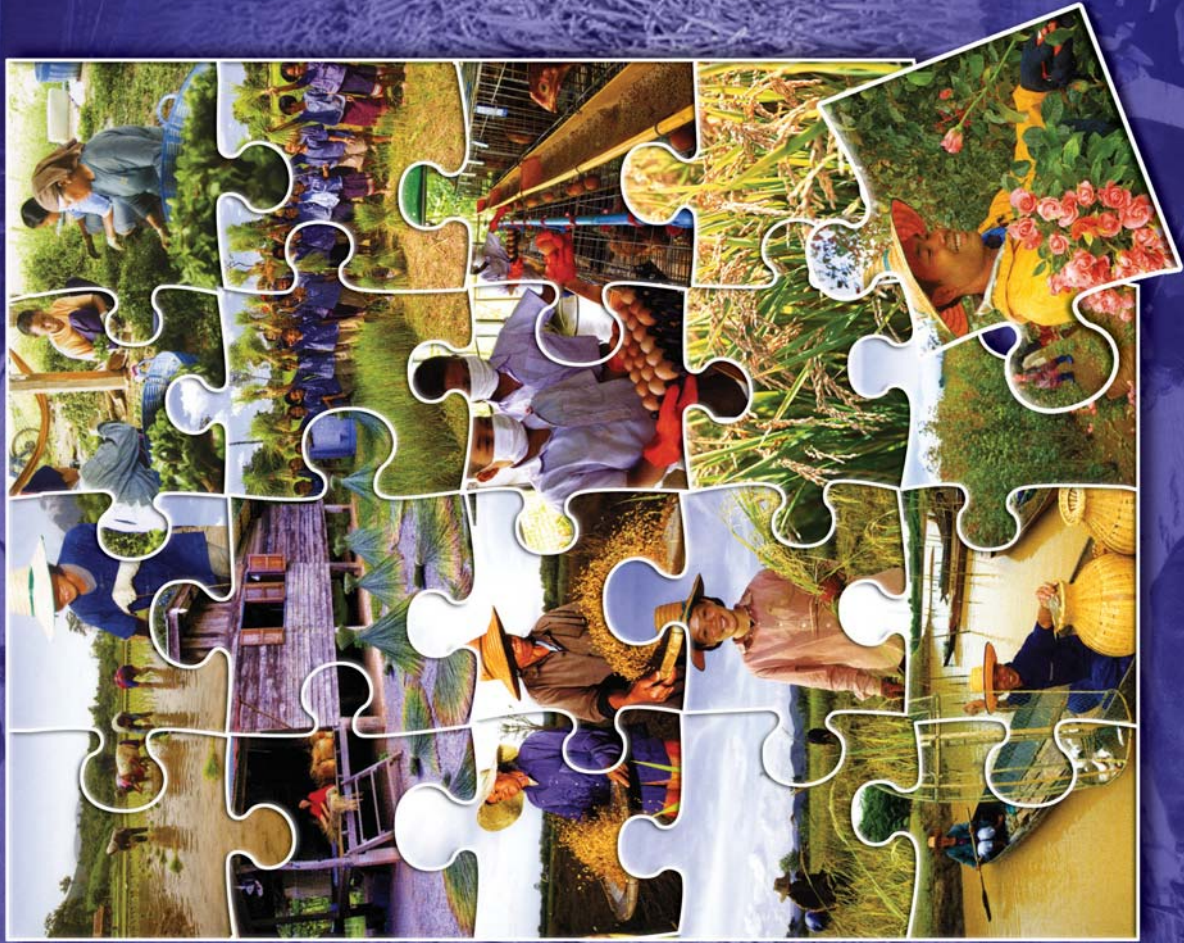
ISSN 1685-8034 ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๑

ความมั่นคงของมนุษย์

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๕๑

ISSN 1685-8034

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือน กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๕๑

สารบัญ

หน้า

- **อาเศียรวาท**
คุณหญิงรัตนาภรณ์ ฉัตรพงษ์ ๑
- **บทบรรณาธิการ** ๔
- **พระราชกรณียกิจ : พระราชกรณียกิจ ระหว่างเดือน กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๕๑** ๕
- **เฉลิมพระเกียรติ : พระผู้สร้าง ความมั่นคงของมนุษย์**
พลากร สุวรรณรัฐ ๒๐
- **บทความ : ข้าวและชาวนา : ได้ร่วมพระบารมี**
ศรียินดี บุญทอง ๒๘
- **แนะนำโครงการ : “รอดันบาดู” จากพื้นที่เสี่ยงภัย...เป็นดินแดนแห่งการพัฒนา**
สุพร ตรีนรินทร์ ๓๕
- **ในความทรงจำ : สร้างอาชีพ สู่ความมั่นคง เพื่อประชาชน**
สีมา ปาณิกบุตร ๓๙
- **ท่องเที่ยวเชิงพัฒนา : “เมืองสองแคว แคว้นโบราณ แดนประวัติศาสตร์”**
ปิยวรรณ ทองคำ ๔๗
- **ประชาชนน้ำใส : ฟาร์มตัวอย่าง : ที่พึ่งราษฎร สร้างงาน เพิ่มอาชีพ**
รัตนลักษณ์ สุขเสมอศรี ๕๕
- **ผลสำเร็จตามแนวพระราชดำริ : การพัฒนาข้าวที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ**
พิบูลวัฒน์ ยิ่งสุข ๖๑
- **พระเกียรติเกริกไกร : อาณาจักรบนฟ้า ศรีทอในแนวพระราชดำริ**
ปิยวรรณ ทองคำ ๖๕
- **สาระน่ารู้ : การแสดงมหรสพในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์**
สมลักษณ์ วงศ์งามขำ ๖๗
- **เศรษฐกิจพอเพียง : สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ : รองชนะเลิศเศรษฐกิจพอเพียง**
พิมพ์นภัส ไฉมสันทียะ ๖๙

อาเศียรวาท

สยามมณีฉันท์ ๓๒

อุคตมคิเรกวราชยุบล
อนงคนาคคู้บารมี
ธ โดยเสด็จ ณ ถิ่นกันดาร
ปาชีพจรุงผดุงชีวิน
พระพื้นพนาชอุ่มประเทศ
เพราะ “ปาร์กน้ำ” กระชับชะลอ

เฉลิมพระชนม์พระราชินี
มหาจักรีนฤดินันท์
ผสานและเสริมประสิทธิ์ศิลป์
พสกทำกินก็เพียงก็พอ
ปศุเกษตรก็เลี้ยงก็หล่อ
นิเวศและก่อวิวัฒนาการ

กุศุมิตลดาเวลิตาฉันท์ ๑๘

บ้านเล็กในป่าใหญ่ประริบูรณ์ประสม
คน-ปากสีนกลม
อิม-อูน-อุคตการณหรือคุณะวิบูล
พีชสัตว์เพิ่มพูน
เหนือได้อีสานกลาง ธ ทะนุระระสรรพ
อาทรเสมอกัน

และเกื้อกูล
พิชัยพันธุ์
สมานใจ

สาธินีฉันท์ ๑๐

โครงการฟาร์มตัวอย่าง
หลักเลี้ยงเลี้ยงการใช้
ธนาคารอาหารชุมชน
สมุนไพร่ไม้เถาสมุนไพร
สวนป่าสิริกิติ์
สัตว์ป่าพดุงชาดคุณ
อาสาพิทักษ์ป่า
พระราชทานธงพรหลาย
เจ็ดศูนย์ศิลปาชีพ
นบร้อยกลุ่มงานชาน

ธ นำทางเกษตรไทย
พิชิตสารมิพึงควร
ประโยชน์สิ้นประหยัดถ้วน
อุดมค้ำอन्नัตคุณ
สุสุฤชิต์สนองทนน
อนุรักษ์และเสริมขยาย
เพื่อรักษาชีวิตหลาย
ประกาศเกียรติคุณนาน
คือประทีปวิชาชาล
ประสารสีบรังสรรค์ศิลป์

สัทธราฉันท์ ๒๐

งามน้ำหตุทัยไพโรริน
ไทยผไทถิ่น
ด้วยกายวจีจิตอัญชลี
ธรรมะคุณศรี
บันดาลศุภสิทิสานต์พัฒ-
เจริญพระชนม์จักรี-
เดชะพระราชกุศล
วรรณะพูนพล

ขไลมมะนะฉวิล
สวัสดี
พระพุทธานุภาพ
และสังฆรัตน
นะชัยมลายอริขจัด
ดิกาลดล
เกษมสุขชะกะมล
ทวีนรินทร์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า สำนักงาน กปร.

(คุณหญิงรัตนาภรณ์ ฉัตรพงษ์ ประพันธ์)

บทบรรณาธิการ

การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีปรัชญาและจุดมุ่งหมายหลักที่เน้นให้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งหมายถึงความถึงการพัฒนาคน โดยคน และเพื่อคน ทั้งนี้ เนื่องจาก “คน” หรือ “ทุนมนุษย์” เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญยิ่งต่อกระบวนการพัฒนา คนจะเป็นทั้งความมั่งคั่งและความมั่นคงที่แท้จริงของประเทศ การพัฒนาคนหรือการสร้างควมมั่นคงของมนุษย์ จึงเป็นการส่งเสริมให้คนมีทางเลือกในชีวิตมากขึ้น มีหลักประกันความมั่นคงทางด้านสิทธิ ความปลอดภัยและการสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่ประสบปัญหาความยากจน ไม่สิ้นหวังและมีความสุข ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

วาระสารอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้อ่านได้รู้ เข้าใจหลักการ แนวคิดและผลที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในส่วนของพัฒนาศักยภาพคน และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคน โดยได้นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ บทความเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ “พระผู้สร้างควมมั่นคงของมนุษย์” การสร้างควมมั่นคงทางอาหารตามแนวพระราชดำรินี้เรื่อง “ข้าวและชาวนา : ใต้ร่มพระบารมี” และผลสำเร็จในการพัฒนาเรื่องข้าว ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร นอกจากนี้ได้นำเสนอให้เห็นถึงการดำเนินงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริเพื่อสร้างควมมั่นคงของมนุษย์และนำไปสู่การเสริมสร้างควมมั่นคงของชาติในภูมิภาคต่าง ๆ ดังเช่น บ้านอรตน์บาตย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จากพื้นที่เสี่ยงภัยสู่ดินแดนแห่งการพัฒนา และโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี รวมทั้งบทสัมภาษณ์พลเอกสีมา ปาณิกบุตร อดีตแม่ทัพภาคที่ ๓ ถึงการสนองพระราชดำริเพื่อเสริมควมมั่นคงในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารบริเวณแนวชายแดนในภาคเหนือ

สำหรับสาระน่ารู้และเรื่องราวต่าง ๆ วารสารฯ ฉบับนี้ได้นำเสนออย่างครบครัน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงพัฒนาสู่จังหวัดกาญจนบุรี ดินแดนแห่ง “เมืองสองแคว แคว้นโบราณ แดนประวัติศาสตร์” การนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการพัฒนาที่ประเทศภูฏาน และควมรู้เกี่ยวกับการแสดงมหรสพในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ รวมทั้งสรุปพระราชกรณียกิจของทุกพระองค์ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา

อนึ่ง เนื่องจากมีความจำเป็นบางประการจากสถานการณ์ของประเทศที่ทำให้การจัดทำวารสารฯ ฉบับนี้ล่าช้าออกไปจากวันเวลาที่กำหนดมาก ดังนั้น ในเนื้อหาสาระข้อมูลที่น่าเสนอจึงเป็นข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ
โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดอ่างทอง

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๑

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปโครงการ
ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านยางกลาง หมู่ที่ ๓ ตำบลสีบัวทอง
อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เพื่อทอดพระเนตรพิธีอััญเชิญแม่โพสพ
คินนา เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และทรง
พระสุหร่ายองค์แม่โพสพ จำนวน ๕๐๐ องค์ ในโอกาสนี้ได้พระราชทานพันธุ์ข้าว
แก่ตัวแทนชาวนา จำนวน ๖ ราย และพระราชทานองค์แม่โพสพแก่ตัวแทน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรนิทรรศการข้าว โรงฝึกศิลป์อาชีพ อาทิ
เครื่องปั้นดินเผา ทอผ้าฝ้าย ทอผ้าไหม พร้อมกับเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรที่
มาเฝ้าฯ รับเสด็จ 🙏

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก และอุตรดิตถ์

วันที่ ๒๔-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

วนที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและอุตรดิตถ์ จำนวน ๖ แห่ง ประกอบด้วย

โครงการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา บ้านบึงแวง ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ทอดพระเนตรนิทรรศการ และขั้นตอนวิธีการผลิตมะนาวนอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำรัสในเรื่องดังกล่าวความว่า

“ได้เปิดอินเตอร์เน็ตดู เห็นว่าราษฎรมีปัญหาเวลาปลูกยาสูบแล้วเกิดฝนตกทำให้ใบยาเสียหาย จึงให้เจ้าหน้าที่ไปดูและศึกษาว่าจะมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไง”
ในส่วนของโครงการเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นมีพระราชดำรัสความว่า **“ไปถึงไหน จะแล้วเสร็จเมื่อไร”**

พร้อมกับเสด็จฯ ไปโครงการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา บ้านหนองไผ่ ตำบลตุ๊กเทียม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โครงการพัฒนาและส่งเสริม

การผลิตกล้วยตากบ้านเกาะคู ตำบลบางกระพุ่ม อำเภอบางกระพุ่ม จังหวัด พิษณุโลก ต่อมาเสด็จฯ ไปหมู่บ้านน้ำลี ตำบลน้ำหมัน อำเภอกำปला จังหวัด อุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือราษฎรบ้านทรายงาม เนื่องจาก ปัญหาอุทกภัย ทำให้ลำห้วยที่ไหลผ่านบ้านทรายงามไหลเปลี่ยนทิศ ส่งผล ให้ที่นาของราษฎรเปลี่ยนเป็นลำห้วย ทำให้ราษฎรประสบปัญหาความ เดือดร้อนไม่มีที่ทำกินและลำห้วยตื้นเขิน พร้อมทั้งให้พิจารณาพัฒนา แหล่งน้ำในลุ่มน้ำน้ำลี

จากนั้นเสด็จฯ ไปโครงการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยดินถล่ม โดยการทดสอบ ใช้กระสอบมีปีก บ้านน้ำเต้า อำเภอกำปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ และโครงการฟื้นฟู พื้นที่ประสบภัยดินถล่ม โดยการทดสอบใช้ผ้าห่มคลุมดินและหมอนกันดินบริเวณ เขาอานม้า อำเภอกำปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความ ก้าวหน้าในการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ๔ แห่ง ประกอบด้วย โครงการพื้นที่ป่าสงวนม่อนทุ่งช้าง ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง โครงการ พื้นที่บ้านม่อนหัวฝาย ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง โครงการซ่อมแซม ฝายห้วยฝางใหญ่ ตำบลขุนฝาง อำเภอเมือง ในครั้งนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริ เกี่ยวกับอ่างเก็บน้ำห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ ใน้ำ สรุปความว่า

ต้องพยายามทำให้ดีเพราะเป็นวิธีใหม่ การเก็บกักน้ำไว้ในถ้ำ จะทำให้ลดการระเหยของน้ำ ถ้าแก้ปัญหาการรั่วซึมของอ่างเก็บน้ำได้ ก็จะมีดีมาก เพราะจะลดการท่วมพื้นที่ทำกินของราษฎร เพื่อจะได้พิสูจน์ ว่ารูปแบบนี้สามารถดำเนินการได้หรือไม่

จากนั้นเสด็จฯ ไปพื้นที่ สาธารณประโยชน์บ้านกิวคอคควาย ตำบลขุนฝาง อำเภอเมือง จังหวัด อุตรดิตถ์ ในโอกาสนี้ ทรงเยี่ยม หน่วยแพทย์พระราชทานและราษฎร ที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดำนา ณ แปลงนาสาธิตในพื้นที่ว่างเปล่า
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๐

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดำนา ณ แปลงนาสาธิตในพื้นที่ว่างเปล่า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ซึ่งในปีที่ทรงดำนา ๒ วิธี คือ วิธีการโยนกล้าข้าวลงในแปลงนาสาธิตการเกษตรที่ ๓ โดยใช้พันธุ์ข้าวลูกผสม PTT 06022 H ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวเจ้าที่ไม่ไวต่อแสง เป็นพันธุ์ข้าวนุ่มที่มีเมล็ด ๑๘ เปอร์เซ็นต์ มีอายุเก็บเกี่ยว ๑๑๗ วัน ความสูงเฉลี่ย ๑๒๐-๑๒๕ เซนติเมตร ให้

ผลผลิตประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ และ วิธีการปักดำในแปลงนาสาธิตการเกษตรที่ ๕ โดยใช้พันธุ์ข้าว กข.๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) ซึ่งมีคุณลักษณะเด่นคือ คุณภาพเมล็ดสม่ำเสมอกว่าพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ด้านทานเพลี้ยกระโดดหลังขาวและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ให้ผลผลิตสูง ลำต้นแข็ง ไม่ล้มง่าย ผลผลิตเฉลี่ย ๗๓๘ กิโลกรัมต่อไร่ หากมีการดูแลรักษาที่ดีจะให้ผลผลิตสูงถึง ๑,๑๖๐ กิโลกรัมต่อไร่

จากนั้นเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรแปลงนาสาธิตการเกษตรทฤษฎีใหม่ 🌾

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และพัทลุง

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๐
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าทะเลน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐
เสด็จพระราชดำเนินไปโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาวัง หมู่ที่ ๖ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

● ในการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรักและดูแลรักษาป่าในชุมชน นั้น นอกจากการให้นักเรียนวาดภาพแล้ว ควรเน้นวิชาการเรื่องป่าไม้ด้วย

● การจัดหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด บางโรงเรียนมีการสอดแทรกวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง Set และ Sub set เข้ามา ในเรื่องการอธิบายให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

วันที่ ๑๔-๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ควรพิจารณาพื้นที่ว่างเปล่าที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ส่งเสริมการทำนาในลักษณะบูรณาการให้ครบวงจร ทั้งในเรื่อง พันธุ์ข้าว ลานตากข้าว ยุ้งฉาง โรงสี และการตลาด

- เรื่องยุ้งฉางสำหรับเก็บข้าว ควรมีรูปแบบที่มีราคาถูกแบบยุ้งฉางในท้องถิ่น และควรทำเป็นรูปแบบรายการสินค้า (Catalogue) เพื่อให้มีหลากหลายรูปแบบ หลากหลายราคา และเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

- ในการบริหารจัดการโรงสีข้าว ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จะสนับสนุนให้แก่ท้องถิ่น นั้น ควรให้ผู้จัดการโรงสีได้เรียนรู้จากของจริงเพื่อที่จะได้มีความรู้ในการบริหารจัดการทุกขั้นตอนการผลิต และเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป อาจทำเป็นตำรา เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้อง

บริหารงานแบบใด สามารถเป็นตัวอย่างให้บุคคลอื่นมาดูงานได้ และควรมีรางวัลให้แก่ผู้ทำผลงานประสบความสำเร็จ

๒. ในพื้นที่ว่างเปล่าอื่นที่ไม่ได้ส่งเสริมการทำนา ควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

- เจรจากับองค์การบริหารส่วนตำบล จัดรูปที่ดินให้เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเกษตร

- สร้างโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยไม่ทำให้เกิดของเสียต่อชุมชน

จากนั้นเสด็จฯ ไปโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม บ้านหมก หมู่ที่ ๑๑ ตำบลปรางค์ก่า อำเภอปากพะนิง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

- การกำจัดหอยเชอรี่โดยใช้ยา ทำให้ปลาตายด้วย ทำอย่างไรจะกำจัดโดยวิธีชีวภาพได้

- การส่งเสริมด้านการเกษตรให้แก่ราษฎร ควรส่งเสริมแบบบูรณาการในทุกด้าน เช่น พันธุ์ข้าว ลานตากข้าว ฉางเก็บข้าว โรงสี และการตลาด เป็นต้น

- เรื่องฉางเก็บข้าว ควรมีรูปแบบที่มีราคาถูกแบบยุ้งฉางในท้องถิ่น และควรทำเป็นแบบ

รายการสินค้า (Catalogue) เพื่อให้มีหลากหลายรูปแบบ หลากหลายราคา และเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

- ควรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการปลูกมะนาวนอกฤดูคุณภาพให้แก่เกษตรกร

- โรงงานแปรรูปผลผลิตควรสร้างในที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์โดยไม่ทำให้เกิดของเสียต่อชุมชนและผลผลิตทางการเกษตรก็สามารถนำมาทำอะไรได้หลายๆ อย่าง

- มีที่นาร้างที่มีต้นกกอยู่ไม่สามารถใช้ประโยชน์อะไรได้นำจะเอาต้นกกออกแล้วพิจารณาปลูกพืชอะไรก็ได้ที่จะเป็นประโยชน์

- ที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อาจเจรจากับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจัดรูปที่ดินให้เหมาะสมพิจารณาทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ลานตากข้าว

- โครงการฝายบ้านบราแงที่บ้านปีแถมุดอ ตำบลภูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตอนนี้เป็นอย่างไรบ้างเดิมพื้นที่นี้ทำนา แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีใครทำนา คราวที่แล้วจะไปดูการทำนาได้ดูกิจกรรมอื่นจึงไม่มีเวลาดูกิจกรรมการทำนา

ต่อมาได้เสด็จฯ ไปโรงสีข้าวชุมชนตำบลป่าระกำ หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าระกำ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

- เรื่องการจัดรูปที่ดิน ควรทำเป็นมาตรฐานเพื่อให้ผู้อื่นมาดูเป็นตัวอย่าง

- ในการบริหารจัดการโรงสีข้าวที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จะสนับสนุนให้แก่ท้องถิ่นนั้น ควรให้ผู้จัดการโรงสีได้เรียนรู้จากของจริง

เพื่อที่จะได้มีความรู้ในการบริหารจัดการทุกขั้นตอนการผลิต และเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป อาจทำเป็นตำรา เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้องบริหารงานแบบใด สามารถเป็นตัวอย่างให้บุคคลอื่นมาดูงานได้ และควรมีรางวัลให้แก่ผู้ทำางานประสบความสำเร็จ 🐼

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

สมาเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปโครงการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลสุขฤทัย อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งดำเนินการในลักษณะโครงการแปลงสาธิตการเกษตร ทฤษฎีใหม่ บนเนื้อที่ ๑๐-๐-๘๗.๕ ไร่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรในบริเวณนี้ ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

งานฎีกาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่ค้างค้ำอยู่ ขอให้กรมชลประทาน และสำนักงาน กปร. ร่วมกันพิจารณาเร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนได้โดยเร็ว โดยพิจารณาความเหมาะสม หากเป็นเรื่องที่ไม่ติดขัดประเด็นสำคัญๆ เช่น ปัญหาเทคนิควิศวกรรม และพื้นที่ดำเนินงาน ก็ควรดำเนินการตามระบบงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปได้เลย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ
ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา

วันที่ ๒๒-๒๔ กันยายน ๒๕๕๑

ววันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไป
ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนค่ายสิรินธร
ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริส์
กับนายปรกรณ์ สัตยวงนิช รองเลขาธิการ
กปร. นายวรินทร์ บุษบรณ ที่ปรึกษา
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดนราธิวาส และเจ้าหน้าที่ที่
เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

● ในศูนย์ศึกษาฯ มีกิจกรรม
ซ้ำๆ กันมาก

● การสาธิตแปลงสาธิต
ทำกันมาก แต่ไม่ค่อยมีคนไปดู ควร
ทำในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์จริง
และเป็นพื้นที่ของราษฎร

● ควรมีการขยายผล ให้
คำแนะนำแก่กลุ่มเป้าหมายนอก
พื้นที่ เช่น ที่โรงเรียนเด็กกำพร้า
คุณสายลมที่จังหวัดลำพูน มีการ
ทดลองวิธีการกำจัดหอยเชอร์รี่
กันเอง โดยไม่มีผู้ให้คำแนะนำวิธี
ถูกต้องเหมาะสม

● ในหลายพื้นที่ขาดยุงฉาง ไม่มีรูปแบบที่เหมาะสมและเป็นไปได้ อยากให้ไปดูตัวอย่างที่โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา

จากนั้นเสด็จฯ ไปโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านป่าไผ่ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริสกับนายสุพล ธนุรักษ์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาการเกษตร พื้นที่เฉพาะ กรมส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

● **เรื่องบอนสีให้นำไปสอนเด็กนักเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการขยายพันธุ์บอนสี และนำไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เข้าโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนต่อไป**

● **เอกสารเผยแพร่ความรู้ตำราที่แจกจ่ายไปแล้ว ควรมีการติดตามดูว่าราษฎรมีการอ่านและมีความเข้าใจ เอาไปใช้ประโยชน์ได้จริงหรือเปล่า ในลักษณะโครงการรณรงค์อ่านแบบใหม่ (เชิงเกษตร)**

ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริสกับนายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. และนายบัณฑิต ต้นศิริ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน สรุปความว่า

ควรมีการศึกษาและผลิตปุ๋ยเคมีที่พอดีกับความต้องการและเหมาะสมกับชนิดของพืช และสภาพของดินในพื้นที่ เพื่อวางจำหน่ายที่ร้านค้าของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ หรือร้านค้าในหมู่บ้าน เนื่องจากปัจจุบันชาวบ้านไม่มีที่ซื้อปุ๋ยที่นำเข้ามาจำหน่ายจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีลักษณะผูกขาดและมีราคาแพง

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๐ เสด็จฯ ไปสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดผลผลิตทางการเกษตร รางวัลเจ้าของนกเขาที่ชนะการแข่งขัน และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงาน ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

● **ลองกองนำมาทำแยมอร่อยมาก แต่ไม่คุ้มค่าและเสียแรงงาน เนื่องจากต้องปอกเปลือกที่ละเอียด และต้องเลือกกลีบที่ไม่มีเมล็ดมาทำ ต้องใช้หลายกิโลถึงทำแยมได้ ๑ ขวดเล็กๆ ทำกินเองในครัวเรือนได้ แต่ทำขายไม่ได้**

● **ลองกอง เาะ มังคุด สามารถนำมาแปรรูปได้ แต่กำไรตกอยู่กับโรงงาน เกษตรกรได้เงินน้อย**

● **ถาดนี้ น่าจะปลูกต้นหนามแดง ซึ่งมีรสชาติอร่อยและปลูกง่าย**

● **เรื่องกลุ่มผู้ใช้น้ำ ต้องปลูกจิตสำนึกให้เขาคิดว่าก่อนมีระบบชลประทานมีสภาพความเป็นอยู่อย่างไร และหลังจากมีระบบชลประทานเป็นอย่างไร**

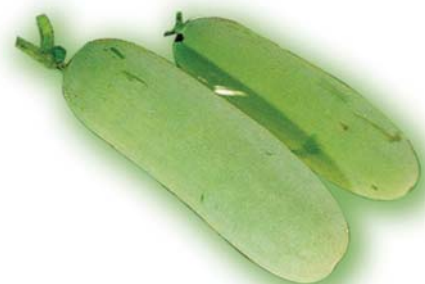
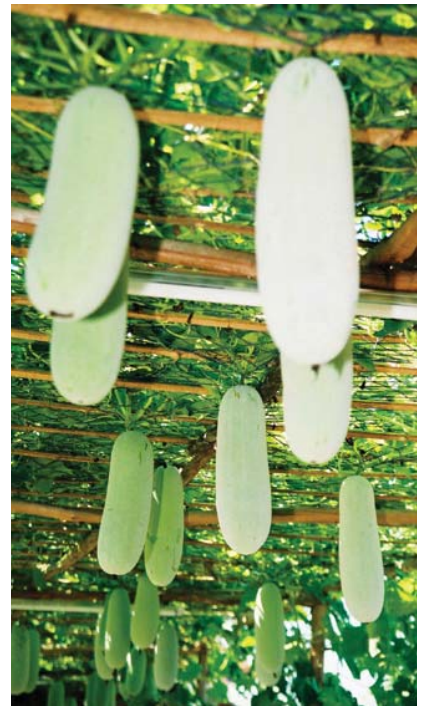
ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชดำริสกับนายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า

- ให้สำนักงาน กปร. สนับสนุนงบประมาณในปี ๒๕๕๒ ให้แก่กรมชลประทาน ในการศึกษาความเหมาะสมในการผันน้ำจากแม่น้ำโขงลงเข้าสู่คลองมูโนะ เพื่อนำน้ำจัดไปแจกจ่ายและปรับปรุงคุณภาพน้ำในแม่น้ำบางนราให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำน้ำไปใช้เพื่อการเกษตรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำบางนราได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางการบริหารจัดการน้ำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริไว้ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๖ และวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๖

- ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแต่ข้าวสากการณความไม่สงบ ส่วนเรื่องดีๆ ในเรื่องการพัฒนาอาชีพการเกษตรในเขตชลประทานควรนำมาประชาสัมพันธ์ด้วย

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ เสด็จฯ ไปโรงสีพิบูลทอง หมู่ที่ ๔ บ้านปยู ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอบางขัน จังหวัดนราธิวาส ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสกับนายจรูญธาดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปความว่า

- ให้ปรับปรุงโรงสีข้าวพิบูลทองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้พิจารณาถึงจำนวนประชากรที่มาใช้ประโยชน์ อย่างน้อยควรมีขนาดเท่ากับโรงสีที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ ส่วนเครื่องเก่าให้อนุรักษ์ไว้ และปรับปรุงอาคารให้สวยเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยให้สำนักงาน กปร. เร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

● ให้อยู่เกษตรกรและกรรมการโรงสีได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงสีข้าวตั้งแต่ต้น รวมทั้งศึกษาด้านบัญชีและหลักสูตรอื่นๆ ให้ครบวงจร

● ที่นราธิวาสควรทำเส้นทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

● โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๑ (ผาง) ขณะนี้งบประมาณเรื่องท่องเที่ยวเชิงพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาออกแล้ว แต่การก่อสร้างโรงงานของเราทำไมทัน ให้เร่งรัดให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

จากนั้นเสด็จฯ ไปแปลงขยายผลการใช้ประโยชน์พื้นที่ชลประทานบ้านปญญ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ในกรณีนี้ได้พระราชทานพระราชดำริกับนายโกวิทย์ เพ่งวาณิชย์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ สำนักงาน กปร. นายเทอดศักดิ์ บุญขจร วิศวกรใหญ่ที่ปรึกษาวิชาชีพเฉพาะด้านวางแผนและโครงการ กรมชลประทานและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

● ให้กรมชลประทานพิจารณาช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ที่มีความพร้อมเกี่ยวกับการก่อสร้างระบบชลประทานเพื่อการทำนา และการขุดลอกคลองระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ในเขตพื้นที่บ้านศรีพจน์ หมู่ที่ ๓ บ้านชุมบก และหมู่ที่ ๙ ตำบลเกาะสะท้อน รวมทั้งพื้นที่ตำบลโมษิต อำเภอตากใบ ตามที่นางสาวอัจฉรา เลาเลิศ ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

● ควรกำหนดเวลาใช้งานเครื่องสีข้าวว่าใครทำอะไร ตอนไหน หน่วยราชการก็ต้องบอกให้ชัดเจนว่าจะทำอะไร ชาวบ้านก็ต้องบอกว่าจะทำอะไรบ้าง

● เอาฟางข้าวไปเพาะเห็ดฟาง จากนั้นเอาไปทำปุ๋ยหมัก 🐾

ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เสด็จไปทรงปฏิบัติพระกรณียกิจในพื้นที่โครงการทับทิมสยาม จังหวัดตราด และสระแก้ว

วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จไปโครงการทับทิมสยาม ๐๑ ตำบลด่านชุมพล อำเภอปอไร่ จังหวัดตราด เพื่อทรงติดตามการดำเนินงาน และทอดพระเนตรกิจกรรมด้านอาชีพของราษฎรหมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๑

วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เสด็จไปโครงการทับทิมสยาม ๐๕ ตำบลคลองไถ่เดือน อำเภอกลองหาด จังหวัดสระแก้ว และโครงการทับทิมสยาม ๐๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอบางพระยา จังหวัดสระแก้ว ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านอาชีพของราษฎร อาทิ กิจกรรมกลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพร ในโอกาสนี้ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

วันที่ ๓๐-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เสด็จไปทรงปฏิบัติพระกรณียกิจในพื้นที่โครงการหมู่บ้านทับทิมสยาม จังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ

วันที่ ๑-๒ สิงหาคม ๒๕๕๑

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จไปโครงการหมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๔ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการ

วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ เสด็จไปโครงการหมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๖ อำเภอขุนขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ และโครงการศูนย์ศึกษาและถ่ายทอดความรู้ การเพาะเลี้ยงกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อทอดพระเนตรกิจกรรมการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ จากนั้น เสด็จฯ ไปโครงการหมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๗ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ในโอกาสนี้ ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมประชาชน และหน่วยแพทย์พระราชทาน พร้อมทั้งพระราชทานสิ่งของให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนทับทิมสยามทั้ง ๓ แห่ง

พระผู้สร้างความมั่นคงของมนุษย์

เกษตรกรรม สุพรรณบุรี อ่างทอง

นายพลาก สุวรรณรัฐ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงห่วงใยทุกข์สุขความเป็นอยู่ของพสกนิกรมากเพียงไรนั้น ได้สะท้อนออกมาให้เห็นจากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานในวาระโอกาสต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้พระราชทานเพื่อพัฒนาอาชีพ รายได้ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่เห็นจากสื่อต่าง ๆ อยู่เสมอ และการรับรู้ของผู้ติดตามเสด็จ คือ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ประทับอยู่ท่ามกลางประชาชนอย่างใกล้ชิดพระองค์ ทรงถามทุกข์สุขของราษฎรด้วยพระพักตร์ที่แย้มพระสรวลเปี่ยมไปด้วยพระเมตตา ครั้งหนึ่งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ผู้ป่วยโรคเรื้อนคนหนึ่งเอื้อมมือที่เต็มไปด้วยแผลมาจับที่พระหัตถ์แล้วขอพระราชทานพระหัตถ์นั้นเทิดไว้เหนือศีรษะ ก็มีได้ทรงรังเกียจ แสดงให้เห็นถึงพระราชหฤทัยที่ทรงรักและห่วงใยราษฎรประดุจดังความรักอันบริสุทธิ์ของมารดาที่มีต่อบุตร

แม้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะมีได้เสด็จพระราชดำเนินไป ทรงเยี่ยมเยียนและพระราชทานความช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ห่างไกลได้ ตั้งแต่กาลก่อน แต่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ก็ยังคงเสด็จฯ ไป ทรงเยี่ยมเยียนราษฎรและบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ตลอด เสมือนต่างพระเนตรพระกรรณและทรงสืบสานงานด้านการพัฒนาให้ดำเนินไปตามแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งทรงติดตามโครงการอันเนื่องมาจากดำริให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

การพระราชทานความช่วยเหลือนั้น มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะและระดับความรุนแรงของปัญหา นับตั้งแต่การสงเคราะห์ในเบื้องต้น เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาเร่งด่วน เช่น การพระราชทานเงินหรือสิ่งของจำเป็นต่อการยังชีพในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ การดูแลสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล จนถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคน อันเป็นการช่วยเหลือคนหรือชุมชนนั้น ๆ ให้มีความสามารถในการช่วยเหลือตัวเองได้ต่อไปในระยะยาว

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทั้งหลายทั้งปวงนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นการสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ให้แก่พสกนิกร ทุกหมู่เหล่า โดยไม่เลือกชนชั้น วรรณะ ชาติใด ภาษาใด ซึ่งมีความสอดคล้องตาม ความหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ที่อธิบายว่า **“ความมั่นคง ของมนุษย์”** หมายถึง **การที่ประชาชนสามารถแสดงออกในทางเลือกของตน อย่างปลอดภัยและเป็นอิสระ และประชาชนยังมีความแน่ใจได้ว่า โอกาสที่มีอยู่ ในวันนี้จะยังคงอยู่ในพรุ่งนี้ ประชาชนควรมีศักยภาพและได้รับอำนาจ มากพอที่จะดูแลรับผิดชอบตัวเอง มีโอกาสที่จะแสวงหาความต้องการของตัวเอง และรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต** โดยมีองค์ประกอบคือ ความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางบุคคล ความมั่นคงทางชุมชน และความมั่นคงทางการเมือง ซึ่งจะขอกล่าวถึงโครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ โดยสังเขป ดังนี้

การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานด้านการพัฒนาพื้นที่ จะมีหน่วยแพทย์ พระราชทานเดินทางไปล่วงหน้าเพื่อตรวจสุขภาพ ให้การรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่

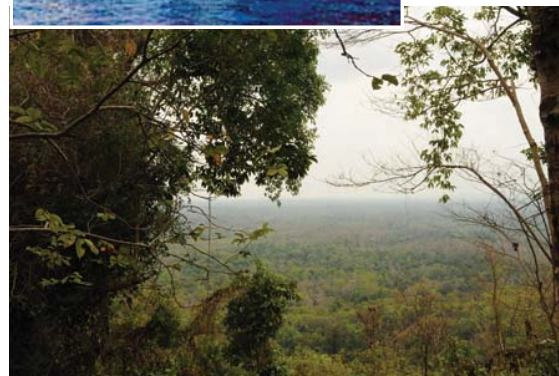
ราษฎร หากมีผู้ป่วยที่อาการหนักจำเป็นต้องรับการรักษอย่างต่อเนื่องจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้เป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ซึ่งนับเป็นการสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพ นอกจากจะช่วยเสริมรายได้จากการเกษตรด้วยการทอผ้าและหัตถกรรมแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปกรรม ภูมิปัญญา ด้ำนงานช่างของคนไทยให้คงอยู่และพัฒนามืออาชีพโดยให้โอกาสแก่ลูกหลานของเกษตรกรในชนบทที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบโรงเรียน ให้ได้เรียนรู้โดยทรงรับเข้ามาอบรมที่โรงฝึกอาชีพในบริเวณสวนจิตรลดา ซึ่งนักเรียนศิลปาชีพเหล่านี้ได้สร้างสรรค์ผลงานที่เรียกว่า **“ศิลป์แผ่นดิน”** ปรากฏเป็นที่อัศจรรย์แก่สายตาชาวไทยและชาวโลกอย่างไม่น่าเชื่อว่าผลงานศิลปะอันยิ่งใหญ่เหล่านี้จะมาจากฝีมือลูกหลานเกษตรกรในชนบทที่ได้สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายและในการเสด็จฯ ทรงงานในพื้นที่ทุกครั้ง จะมีการรับสมาชิกศิลปาชีพเพิ่มเติม ซึ่งจะทรงสัมภาษณ์รับสมาชิกใหม่ทุกคนด้วยพระองค์เอง จนทำให้เสด็จฯ กลับพระตำหนักที่พักรวมเป็นเวลาดึกคืนอยู่เสมอ ซึ่งนับเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษย์

โครงการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการสวนพฤกษศาสตร์ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่า เป็นการรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชเพื่อความสมบูรณ์ของธรรมชาติ โครงการปาร์กซ์น้ำ โครงการบ้านเด็กในป่าใหญ่ โครงการอนุรักษ์ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดของภาคตะวันออก โครงการสถานีพัฒนาเกษตรที่สูง เป็นการฟื้นฟูสภาพป่าภายใต้หลักการ **“คนอยู่ร่วมกับป่า”** โดยการพัฒนาคนให้มีความรู้ จิตสำนึกในการใช้ประโยชน์ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ อย่างสมดุล และมีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โครงการธงพิทักษ์ป่าและราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของตนเอง โครงการฟื้นฟูอาหารช้างป่า เป็นการอนุรักษ์ช้างป่าและสัตว์ป่า ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งป้องกันไม่ให้นักล่าทำร้ายช้างป่าและสัตว์ป่า โครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเล เป็นการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำโดยใช้ปะการังเทียม ให้ความรู้ราษฎรในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำโดยการแบ่งเขตและกำหนดเครื่องมือในการจับสัตว์น้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติอย่างแท้จริง

โครงการแหล่งผลิตอาหาร โครงการฟาร์มตัวอย่าง โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการใช้พื้นที่เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรเป็นอาหาร

สำหรับการบริโภคอย่างเพียงพอในครัวเรือนและชุมชน โดยเฉพาะโครงการฟาร์มตัวอย่าง นอกจากผลิตอาหารแล้วยังเป็นแหล่งจ้างงานและถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรและปศุสัตว์ เพื่อให้ราษฎรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองต่อไป ซึ่งนับเป็นโครงการที่สร้างความมั่นคงทางอาหาร

โครงการพัฒนารัฐราชวาทไทยภูเขาและโครงการหมู่บ้านยามชายแดน เป็นการจัดตั้งชุมชนบริเวณพื้นที่ชายแดน พื้นที่สูง ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยการรุกรานล้าอธิปไตย ยาเสพติด การขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย ตลอดจนปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ โดยสร้างความปลอดภัยในการอยู่อาศัยในพื้นที่ พัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น สร้างความรู้สึกรักและห่วงใยในแผ่นดินโดยไม่อพยพเคลื่อนย้ายไปอยู่พื้นที่อื่น รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศอย่างมีระบบ โครงการนี้ได้ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่สูง ซึ่งมักจะไม่มีชัดเจนในเรื่องสัญชาติและความแน่นอนของชุมชนที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ให้ได้มีสถานภาพบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย มีหลักแหล่งของชุมชนที่แน่นอน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นพื้นฐานที่ควรจะเป็น และทำให้ **“คนชายขอบ”** เหล่านี้ได้รับโอกาสในการพัฒนาที่เท่าเทียมกับคนไทยโดยทั่วไป สามารถยืนอยู่ในสังคมได้ด้วยตัวเองอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งนับเป็นการสร้างความมั่นคงทางบุคคล ความมั่นคงทางชุมชน และความมั่นคงทางการเมือง

โครงการพัฒนาต่าง ๆ ในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ยังมีอีกมากมาย เช่น โรงเรียนร่มเกล้าฯ ธนาคารข้าว ธนาคารไม้พิน-ไม้ใช้สอย ธนาคารสมอง การอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง ฯลฯ ซึ่ง **แนวพระราชดำริหลายโครงการ**

มีความสืบเนื่องมาจากแนวพระราชดำริแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือเป็นลักษณะ “ต่อยอด” จากพระราชดำริ โดยเฉพาะโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาชาวไทยภูเขาและโครงการพัฒนาพื้นที่ชายแดน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ไม่ประสบปัญหาความยากจน ไม่สิ้นหวัง ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ปลอดภัย และความสุข ซึ่งมีความสอดคล้องกับความหมายและครบถ้วนตามองค์ประกอบของกรอบแนวคิด “ความมั่นคงของมนุษย์” ดังนั้น จึงควรน้อมเกล้าฯ ถวายพระเกียรติยศแด่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ที่ทรงตรากตรำบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในพื้นที่ชนบทห่างไกล ทุรกันดาร พื้นที่สูง พื้นที่ชายแดน เพื่อให้พสกนิกรได้อยู่เย็นเป็นสุขอย่างทั่วถึง สม่าเสมอ ทรงเป็น “พระผู้สร้าง ความมั่นคงของมนุษย์” ให้แก่ปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง

ข้าวและชาวนา : ใต้ร่มพระบารมี

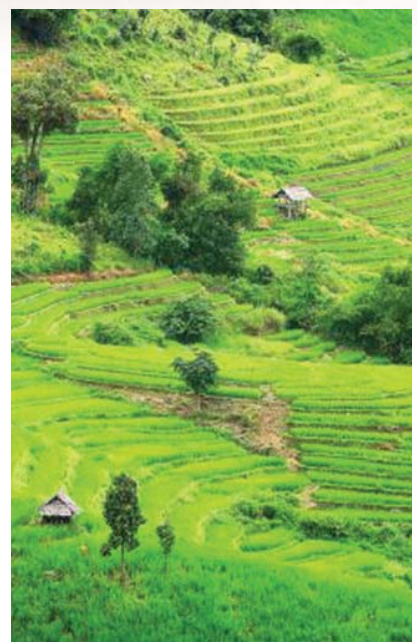

ศรีนิตย์ บุญทอง*

“...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงพระราชประเพณีดังกล่าวมานี้ ทรงสนพระราชหฤทัยในงานเกษตรกรรม เสด็จพระราชดำเนินไปในท้องที่ต่างๆ เพื่อทอดพระเนตรความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อทรงทราบถึงปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ทรงใช้เทคโนโลยีปัจจุบันในการแก้ไขปัญหาการเกษตร อาทิ การพัฒนาแหล่งน้ำ การทำฝนเทียม ทรงส่งเสริมการตลาดการค้าสินค้าวิจิตร ทางด้านการเกษตร ในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ทรงตั้งโครงการสวนพระองค์ ศึกษาวิจัยงานด้านการเกษตรแขนงต่างๆ รวมทั้งการวิจัยเรื่องข้าวด้วย พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ผู้สนใจที่มักเป็นกลุ่มเข้ามาศึกษาดูงาน ฟังคำบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประจำ...”

พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตอนหนึ่งของเรื่อง “ชาวไทยในญี่ปุ่น” ที่ได้เชิญมาไว้นี้แสดงถึงแนวทางการพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่งที่จะให้เกษตรกรสามารถอยู่ได้ด้วยการพึ่งตนเอง ในเบื้องต้นเรื่องของอาหาร

*รองเลขาธิการ กปร.

โดยเฉพาะข้าวที่แสดงให้เห็นว่าทรงมีความสนพระทัยมาเป็นเวลานานมาก เนื่องด้วยมีพระราชดำริให้ท่านา เพื่อศึกษาทดลองในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารัตนบุรี ตั้งแต่ ปี ๒๕๐๔ ซึ่งดำเนินมาจนปัจจุบัน ผลผลิตข้าวที่ได้มาก็ได้พระราชทาน ให้ไปใช้ในพระราชพิธีแรกนาขวัญ และเกษตรกรก็ได้นำไปเป็นพันธุ์ข้าว ซึ่งเป็นขวัญกำลังใจให้กับชาวนาเป็นอย่างดี

ข้าวเป็นอาหารของชาวไทยเป็นของคู่บ้านคู่เมือง มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้าว มากมาย ทั้งเรื่องของวัฒนธรรมประเพณี เรื่องของอาชีพ เรื่องของการค้าขาย ในระดับโลก ฯลฯ สรุปแล้ว ข้าวไม่สามารถแยกออกจากชีวิตของคนไทยได้ ประกอบกับในปัจจุบันประชากรโลกได้เพิ่มขึ้นตลอด ในขณะที่ทรัพยากรมีอยู่ อย่างจำกัด ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาให้ประชาชนรู้จักใช้ทรัพยากรที่ประหยัด คุ่มค่า มีความยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ ตั้งแต่ต้นรัชกาลจนถึงปัจจุบัน**ได้มีหลักการ พัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป** แต่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทันกับการพัฒนาของ สังคมโลก ในเรื่องของข้าว นั้น ทรงให้ความสนพระทัยมาตั้งแต่ต้นรัชกาล อย่างต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน ขณะนี้เราพบแล้วว่าการขาดแคลนอาหารจะมี เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่เกษตรกรที่ได้นำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติจะมีอาหารบริโภค โดยไม่เดือดร้อน เห็นได้อย่างชัดเจนจากผู้ที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามรูปแบบที่ได้ พระราชทานไว้ คือมีข้าวบริโภคได้ตลอดปี มีอาหารครบหมวดหมู่ให้บริโภคใน

ครัวเรือน เกษตรกรเหล่านี้จึงสามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องของอาหาร และส่ง
ผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

พระมหากษัตริย์คุณต่อเกษตรกรนราธิวาส

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยประชาชน
ในเรื่องความเป็นอยู่ เรื่องของการมีอาหารรับประทาน ในการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยม
ราษฎรในภูมิภาคต่างๆ จะเห็นภาพที่ทรงงานเกี่ยวกับเรื่องข้าว ตั้งแต่จัดหา
แหล่งน้ำใช้ในการปลูกข้าว มีพระราชดำริให้ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการปลูกข้าว ให้
ศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพตามสภาพภูมิศาสตร์ ตลอดจนทรง
เกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นขวัญและกำลังใจกับชาวนาเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมกำลังหน่วยทหารที่บ้านโตะโม๊ะ ตำบลภูเขาทอง
และเกษตรกรในเขตนิคมสร้างตนเองสุคีริน จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๒๗
สิงหาคม ๒๕๑๗ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุภา ทำให้ทรงทราบว่าราษฎรที่
เข้ามาอยู่ในนิคมนี้ ซึ่งมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงชันมีที่ราบน้อย ไม่
สามารถปลูกข้าวไว้บริโภคเองได้ ข้าวสารราคาแพงหาซื้อยาก หากเป็นฤดูมรสุม
เกิดอุทกภัยเส้นทางจะถูกตัดขาดก็จะเกิดปัญหาขาดแคลนข้าว จึงได้มีพระราชดำริ
ให้ปลูกข้าวในพื้นที่ราบและบริเวณพื้นที่ภูเขาเป็นแบบขั้นบันได ใช้น้ำจากระบบ
ชลประทานที่มีพระราชดำริให้สร้างขึ้น และในปีต่อมาได้เสด็จฯ ไปเพื่อทรง
ติดตามผลและความก้าวหน้าของโครงการ พร้อมพระราชทานคำแนะนำเพิ่มเติม
ผลของโครงการนี้มีส่วนทำให้สมาชิกนิคมและครอบครัวอยู่ได้ตามอัตภาพ
เจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ ครัวเรือนที่ทำนาก็มีข้าวรับประทานได้ตลอดปี ในปี
๒๕๔๕ นิคมได้มีเครื่องสีข้าวพระราชทานขนาดเล็ก ๑ เครื่องไว้ในโครงการทำให้
สมาชิกได้ใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

นิคมศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ได้ทำนาข้าวขึ้นบ้นได้ตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ จำนวน ๒๘๐ ไร่ เพื่อสนองพระราชดำริที่ให้กรมชลประทานวางโครงการและก่อสร้างโครงการจัดหาน้ำเพื่อสนับสนุนให้สมาชิกนิคมฯ มีน้ำทำการเพาะปลูก ได้ตลอดทั้งปี ซึ่งได้ขยายผลจนปี ๒๕๔๖ มีนาข้าวขึ้นบ้นได้ถึง ๗๐๐ ไร่

เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ไปจังหวัดนราธิวาส เพื่อทรงงานอีกครั้งหนึ่ง ในวันที่ ๒๓ นั้นได้เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรงานนิทรรศการ **“ของดีเมืองนรา”** เห็นได้ชัดเจนว่าพระองค์ทรงซักถามข้อมูลจากผู้ที่ได้เฝ้าฯ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทรงจดบันทึกตลอดเวลา ทรงเป็นห่วงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติว่าถูกต้องคุ้มค่าหรือไม่ ทรงเป็นห่วงพันธุ์ไม้เก่าจะหายไป ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า **“กระเทียมเราซื้อมาจากจีน กระเทียมเล็กของเราหอมดี เดียวจะเหมือนป๊ายเซียนที่ของเก่าซึ่งดอกเล็กหายหมด”** ทรงเป็นห่วงเกษตรกรว่าได้รับประโยชน์จากผลผลิตอย่างไร ทรงถามถึงราคาผลผลิต สำหรับผลผลิตที่มีมากมีพระราชดำริให้เตรียมโรงงานรองรับ และทรงคิดถึงการคุ้มครองด้วยเมื่อเสด็จฯ ถึงนิทรรศการที่นำลองกองมาแปรรูปปรับสั่งว่า **“ทำแยมลองกองอร่อยมาก แต่ไม่คุ้ม ทำกินได้ ทำขายไม่ได้” “มังคุดแปรรูปได้เยอะ แต่โรงงานได้ (เงิน) เกษตรกรได้น้อย”** ตลอดเวลากว่า ๓ ชั่วโมงที่ทอดพระเนตรนิทรรศการนั้น แสดงถึงความเอาพระทัยใส่ในข้อมูล และพระราชทานพระราชดำริเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โรงสีพิบูลทอง

ข้าว เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ความสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นว่าพระองค์เคยทรงทำทุกขั้นตอนของการทำนา ตั้งแต่ไถ ปักดำ จนกระทั่งเกี่ยวข้าว เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑ เสด็จฯ ไปยัง**โรงสีข้าวพระราชทานจังหวัดนราธิวาส : โรงสีข้าวพิบูลทอง** ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านบุญ ตำบลเกาะสะทอน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เป็นโรงสีที่บริษัท SATAKE น้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงพระราชทานให้จัดสร้าง ณ บริเวณโครงการชลประทานมูโน๊ะ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๒๘ และหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ ได้ประทานชื่อโรงสีนี้ว่า **“โรงสีพิบูลทอง”** เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๘

ในการดำเนินงานมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับบริการและรับคืนกำไรเฉลี่ยปลายปี
- เพื่อใช้เป็นสถานที่รับฝากข้าวเปลือก โดยทำหน้าที่เหมือนธนาคารข้าว รับจ้างสีข้าว ตลอดจนขนขายข้าวให้กับพ่อค้า
- เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การสีข้าว ตลอดจนการขาย โดยสหกรณ์เป็นฝ่ายควบคุมการดำเนินงาน

เมื่อสหกรณ์จังหวัดกระบี่บังคับมทูลรายงานให้ทรงทราบถึงการดำเนินงานของโรงสี ทรงซักถามด้วยความสนพระทัยเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว สมาชิกที่มาบริการรายได้จากการขายข้าว ฯลฯ เมื่อเสด็จการสีข้าวให้ทอดพระเนตรปรากฏว่า เครื่องสีไม่สามารถทำงานได้และได้พระราชทานพระราชดำริสความว่า

“เขารับราชการมา ๒๐ กว่าปีแล้ว ว่าเขาไม่ได้” (หมายถึงเครื่องสีข้าวที่ได้ทำงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๘ จนถึงปัจจุบัน)

“อนุรักษ์ อันนี้ต้องอนุรักษ์ เพราะฉันเป็นโรคเสียชีวิตประวัติศาสตร์”

ดังนั้น จึงได้อนุรักษ์โรงสีข้าวพิบูลทองไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ มีพระราชดำริให้**ทำประวัติศาสตร์บอกเล่าพร้อมรายละเอียดทางสังคมไว้ด้วย** และได้มีพระราชดำริให้**สร้างโรงสีใหม่ทดแทน โดยที่เครื่องต้องมีประสิทธิภาพแต่จะเป็นเครื่องขนาดไหนนั้นจะต้องศึกษารายละเอียด** เช่น จำนวนข้าวที่มีประชาชนที่ใช้ประโยชน์ ดูหลายๆ อย่างประกอบการพิจารณาและที่สำคัญยิ่งคือ ให้คณะกรรมการของกลุ่มอบรมในเรื่องของการบริหารโรงสี บริหารการเงิน การบัญชี และให้เยาวชนได้เข้ามาศึกษาด้วย

ระบบชลประทานและนาข้าว

ต่อมาได้เสด็จฯ ไปแปลงนาของบ้านบุญ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะสะทอน หมู่บ้านนี้มีเกษตรกรทำนา ๑๐๗ ราย ในพื้นที่ ๙๔๗ ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่รับกันตั้ง และพันธุ์ ๘๔ เป็นแปลงขยายผลการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชลประทานบ้านบุญ เมื่อเสด็จฯ มาถึงบริเวณที่นา ซึ่งวันนี้อากาศร้อนอบอ้าวมาก ทรงสอบถามเรื่อง

การทำงานอย่างละเอียดตั้งแต่เรื่องของการมีน้ำใช้ พันธุ์ข้าวที่ใช้เพาะปลูก ตลอดถึงการตลาด เมื่อทรงทราบว่า มีประชาชนบางหมู่บ้านในตำบลเกาะสะท้อน ตำบลโฆษิต อำเภอดงตาลบิ ยังขาดน้ำได้พระราชทานพระราชดำริ **ให้กรมชลประทาน พิจารณาให้ความช่วยเหลือ และให้ช่วยเหลือพื้นที่ที่ประชาชนมีความพร้อมก่อน** และได้พระราชทานพระราชดำริให้เอาฟางข้าวไปเพาะเห็ดฟาง จากนั้นเอาไปทำปุ๋ยหมัก และได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับโรงสีข้าวอีกว่า **ต้องมีระเบียบใครทำอะไร ตอนไหน อันไหนชลประทานทำ อันไหนชาวบ้านทำหรือ สหกรณ์ทำ**

ตามรอยพระยุคลบาท

ผลจากการทรงงานที่จังหวัดนราธิวาสในครั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกร รับสั่งหลายครั้งเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยเคมีจะต้องสอดคล้องกับสภาพดินของพื้นที่ทำการเพาะปลูก ทรงห่วงแทนพันธุ์พืชชนิดต่างๆ ที่เป็นของดั้งเดิม คุณภาพดีที่ควรได้รับการรักษาไว้ หากผลผลิตมากควรได้นำมาแปรรูปให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการและเรื่องการตลาดที่เกษตรกรควรได้รับประโยชน์ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของข้าวและโรงสีที่จะต้องพัฒนาให้เยาวชนได้มาเรียนรู้และศึกษา หากได้มีการบริหารจัดการโรงสีดีแล้ว ชาวนาผู้ใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ชุมชนนี้ก็จะพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นไปตามพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรอีกแนวทางหนึ่ง ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน 🙏

คือ มีหน้าที่ต้องตอบแทนคุณแผ่นดิน

“รุดันบาถู” จากพื้นที่เสี่ยงภัย... เป็นดินแดนแห่งการพัฒนา

สุพร ตรีสินทร์*

จากสถานการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้ถูกเติมเชื้อไฟให้รุนแรงขึ้นเมื่อต้นปี ๒๕๔๗ ก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมามากมาย กล่าวคือ ประชาชนตื่นกลัว การดำรงชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นำมาซึ่งการอพยพ ว่างงาน รวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมนานปีการผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครอบครัวเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ ครู และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ “**ขาดผู้นำครอบครัว**” ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของราษฎรเป็นอย่างมาก

ครั้งเมื่อสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดนราธิวาส เมื่อปลายปี ๒๕๔๗ และได้ทรงทราบ

*เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ๖ กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคใต้

ถึงความเดือดร้อนความทุกข์ยากของราษฎรจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือครอบครัว เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อจัดซื้อที่ดินในการจัดตั้ง “โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ” ที่บ้านรอดันบาดู หมู่ที่ ๗ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ดังพระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ความตอนหนึ่งว่า

“...ต่อไปนี้มีโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่หมู่บ้านรอดันบาดู โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านรอดันบาดู ที่จังหวัดนราธิวาส นั้น ข้าพเจ้าได้นำเงินที่ท่านทั้งหลายมอบให้ข้าพเจ้าในโอกาสอายุครบ ๗๒ พรรษา ไปจัดซื้อที่ดินจำนวน ๗๐๗ ไร่ ที่นราธิวาสและขอให้ทางหน่วยทหาร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และส่วนราชการต่างๆ ช่วยข้าพเจ้าจัดสร้างบ้าน ๑๕๐ หลัง เพื่อช่วยเหลือครอบครัวของประชาชน ข้าพเจ้าขอพลเรือนทหาร ตำรวจ ทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมที่สูญเสียหัวหน้าครอบครัว เนื่องจากเหตุการณ์ที่เรียกว่า โดนฆ่ารายวัน ซึ่งเป็นเวลามา ๒ ปีแล้ว...”

ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายในอันที่จะสนองพระราชดำริที่พระราชทานไว้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจึงได้พิจารณาแนวทางให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เพื่อให้ราษฎรได้มีที่อยู่อาศัย และมีที่ดินทำกิน สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ปัจจุบันพื้นที่โครงการมีทั้งหมด ๗๑๖ ไร่ โดยได้แบ่งพื้นที่การดำเนินงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ พื้นที่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๓๓๔ ไร่ และพื้นที่ฟาร์มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๒ ไร่ โดยมีลักษณะพึ่งพาอาศัยกันและกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

จาก “บ้านแม่หม้าย” กลายเป็น “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง”

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านรอดต้นบาตู่ มีพื้นที่ ๓๓๘ ไร่ จัดสรรแบ่งพื้นที่ จำนวน ๑๕๐ แปลงๆ ละ ๒ ไร่ โดยสร้างบ้านพักให้แก่ครอบครัวผู้ประสบเคราะห์กรรมจากการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบเพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้แก่ครอบครัวผู้เสียชีวิต เป็นการตอบแทนบุญคุณผู้เสียสละชีวิตในการปกป้องผืนแผ่นดินไทย โดยพื้นที่บริเวณรอบบ้านได้ยกทรงสวน เพื่อให้ผู้อาศัยทำการเพาะปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ปิ้งไว้เป็นอาหารและจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

แรกเริ่มเดิมทีผู้คนได้เรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านแม่หม้าย” เนื่องจากครอบครัวที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านล้วนขาดผู้นำครอบครัว ปัจจุบันราษฎรในหมู่บ้านได้รับความสุข ความปลอดภัย และได้รับประโยชน์จากโครงการที่พระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ทำให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่าง “พอเพียง”

ฟาร์มตัวอย่าง : แหล่งผลิตอาหาร-แหล่งสร้างงาน-ต้นแบบแห่งการเรียนรู้

พื้นที่ฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอดต้นบาตู่ มีประมาณ ๓๗๘ ไร่ แนวทางการดำเนินงานของโครงการจะเป็นลักษณะที่ให้ราษฎรเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมุ่งหวังที่จะให้ฟาร์มตัวอย่างเป็นแหล่งผลิตหรือศูนย์ผลิตอาหารอย่างแท้จริงในอนาคต เป็นแหล่งสร้างแรงงานให้ราษฎร ทำให้ราษฎรมีอาชีพและรายได้เสริมรวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพให้กับผู้สนใจสามารถนำไปดำเนินการได้เอง โดยเน้นการสาธิตด้านเกษตรกรรม และการพัฒนาที่ดินจากสภาพพื้นที่นาร้างและพื้นที่ดินเปรี้ยวที่มีอยู่ทั่วไปในจังหวัดนราธิวาส ตลอดจนการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเกิดประโยชน์กับราษฎรหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านรอดต้นบาตู่ และราษฎรที่อยู่ใกล้เคียงเป็นอย่างดี

▲ ภูมิทัศน์หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐ หลัง

▲ การส่งเสริมอาชีพในครัวเรือน ในพื้นที่ที่ได้จัดสรรให้แก่ราษฎร ครัวเรือนละ ๒ ไร่

งานอนุรักษ์ป่าไม้ พื้นที่ ๑๐๓ ไร่

เปลี่ยนพื้นที่ “สีเหลือง-แดง” ให้เป็นพื้นที่ “สีเขียว”

ผลจากการที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงห่วงใยในความทุกข์ยากของครอบครัวเจ้าหน้าที่ผู้ประสบเคราะห์กรรมจากการปฏิบัติงานตลอดจนประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ได้พระราชทานโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่บ้านรอตันบาตูลแล้ว ยังได้พระราชทานโครงการในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ คือ **โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ** รวม ๒๐ แห่ง กระจายไปในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น จังหวัดนราธิวาส ๙ แห่ง จังหวัดปัตตานี ๙ แห่ง และจังหวัดยะลา ๒ แห่ง

พื้นที่โครงการดังกล่าวในทางยุทธศาสตร์อาจกล่าวได้ว่าเป็น “พื้นที่สีเหลือง-แดง” และเมื่อได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือราษฎรดังกล่าวแล้ว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลทั้งในด้านความมั่นคงด้านอาชีพ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างขวัญและกำลังใจแก่พวกเขาเหล่านั้นให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ กล่าวได้ว่าพระองค์ทรงพลิกพื้นที่สีแดงให้กลายเป็น “พื้นที่สีเขียว” ซึ่งหมายถึง ความบริบูรณ์ของอาหาร ตลอดจนความสุขและกำลังใจจากทุกฝ่ายที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับจากพระมหากษัตริย์คุณนั่นเอง 🐾

กิจกรรมประมง ที่มีการเลี้ยงปลานิล ปลานิลดำ ปลาดุกอุย ปลาดูตะเพียนขาว

สร้างอาชีพ สู่ความมั่นคง เพื่อประชาชน

5 นนี่กองบรรณาธิการได้มีโอกาสสัมภาษณ์พลเอกสีมา ปาณิกบุตร อดีตผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้ซึ่งเคยทำงานรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อสมัยดำรงตำแหน่งแม่ทัพภาคที่ ๓ ได้กรุณาถ่ายทอดเรื่องราวในอดีตและพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย ในการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะราษฎรในพื้นที่ห่างไกลความเจริญและราษฎรตามขอบแนวชายแดนของภาคเหนือ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิตอันส่งผลให้เกิดความมั่นคงต่อผืนแผ่นดินไทย

จุดเริ่มต้นในการทำงานสนองเบื้องพระยุคลบาท

พลเอกสีมา ปาณิกบุตร ได้กรุณาลำดับเรื่องราวต่าง ๆ โดยเริ่มแรกที่มีโอกาสทำงานสนองพระราชดำริว่า “ตอนนั้นมีตำแหน่งผู้บัญชาการกองพล อยู่ที่อำเภอเชียงคำ มีหน้าที่ปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) จำได้ว่าวันนั้นเป็นวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ มีทหารชื่อร้อยเอกกษิณ ทองใบใหญ่ ได้นำจดหมายมาส่งให้ ซึ่งก็ไม่ว่าเป็นจดหมายของใคร เปิดดูจึงได้รู้ว่า เป็นของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

พลเอกสีมา ปาณิกบุตร

ในจดหมายมีความว่า ราษฎรอำเภอเชียงแสนถูกลักพาตัวไป ๒ คน เพื่อเรียกค่าไถ่ ซึ่งนางสาวอุษา อุดนาม มาถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือ พ่อและแม่ที่ถูกลักพาตัวไป ได้มีพระราชเสาวนีย์ ความว่า **“ได้บอกตำรวจไปจัดการแล้ว ยังเจียบอยู่ จึงอยากให้คุณสีมาไปช่วย”**

ตอนนั้นก็รู้สึกตกใจเหมือนกัน นึกไม่ถึงว่าจะได้มีโอกาสได้ทำงานสนองพระราชดำริ หลังจากนั้นผมก็เดินทางไปเชียงใหม่ทันที เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ถูกลักพาตัวไป และได้ใช้เวลาประมาณ ๑ อาทิตย์ ก็ได้ตัวผู้ถูกลักพาตัว โดยไม่ต้องเสียเงินค่าไถ่เลย จากนั้นได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถให้ทรงทราบ

ต่อมา พระองค์ก็ให้เข้าเฝ้าฯ และรับสั่งให้ไปสำรวจตามหมู่บ้านต่าง ๆ ของอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ว่าราษฎรมีความเดือดร้อนเรื่องอะไรบ้าง รวมทั้งให้ไปหาช่างที่มีฝีมือในการทำเครื่องประดับที่เป็นเงินของชนเขา ชาวเขาเผ่ามูเซอ เผ่าลีซอ และเผ่าอาก้อ เพื่อให้มาเป็นครูสอนวิธีการทำเครื่องเงินที่สวนจิตรลดา และนี่ คือ ส่วนหนึ่งของงานศิลปาชีพ”

จากเหตุการณ์ครั้งนั้น จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ได้ทำงานสนองเบื้องพระยุคลบาท ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนในการที่ได้เข้ามาทำงานสนองได้เบื้องพระยุคลบาทในเวลาต่อมา

ทรงห่วงใยราษฎรในการประกอบอาชีพ

เมื่อในอดีต ประมาณปี ๒๕๒๐ นั้น การเดินทางยากลำบาก ราษฎรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ราษฎรมีอาชีพตัดไม้ทำลายป่า และปลูกฝิ่นเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การพระราชทานความช่วยเหลือจึงมีอย่างต่อเนื่อง และในการเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานประทับแรม ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์แต่ละปีใช้เวลานานกว่า ๓ เดือน ทั้งนี้ เพื่อที่จะ

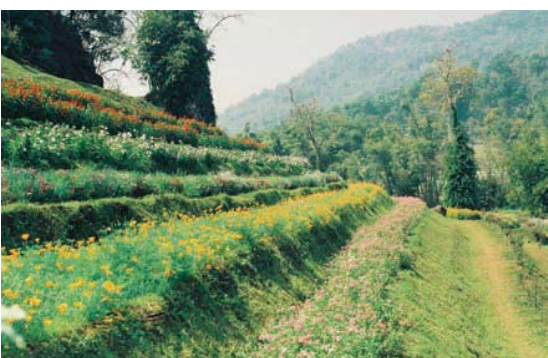

ได้เสด็จฯไปทรงเยี่ยมราษฎรได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับทราบถึงปัญหาและหาทางแก้ไขให้บรรเทาลงได้ ผลเอกสีมาฯ ได้เล่าให้ฟังว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทรงพบว่า ราษฎรมีฐานะยากจน มีอาชีพหลักในการปลูกฝิ่น ตัดไม้ทำลายป่า ไม่มีอาชีพที่เป็นหลักแหล่งทำการเกษตรไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แม้มันปลูกก็ส่งซื้อจากจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง ๆ ที่พื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีรับสั่งให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจัดทำโครงการให้กับราษฎรโดยให้ราษฎรปลูกหม่อนขึ้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้นำตัวไหมจากภาคอีสานมาให้ราษฎรเลี้ยง เพื่อทำเป็นเส้นไหมแล้วส่งไปยังสวนจิตรลดา ดำริว่าให้ราษฎรมีรายได้ และส่งเสริมให้ราษฎรทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงหมู เลี้ยงวัว และจัดทำโครงการลักษณะ โครงการฟาร์มตัวอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสนใจพระราชหฤทัยในเรื่องแหล่งน้ำมาก เนื่องจากน้ำมีความสำคัญต่อชีวิต ทั้งการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาแหล่งน้ำในพื้นที่ต่าง ๆ หลายแห่ง และสมัยนั้นเท่าที่จำได้ก็มีที่โปงแดง ได้มีพระราชดำริให้สร้างเขื่อนที่โปงแดง เพื่อช่วยเหลือราษฎรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และให้สร้างเขื่อนขึ้นที่บ้านวนาหลวง อำเภอปางมะผ้า ซึ่งติดกับบ้านส้มป่อยที่นี่แต่เดิมเป็นที่ตั้งของสถานีตำรวจ นอกจากนี้ยังได้พระราชทานพระราชดำริให้ทำฝายกั้นแม่น้ำลาว เพื่อเก็บกักน้ำไว้ทำการเพาะปลูกจะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะรับสั่งในเรื่องการจัดหาน้ำให้กับราษฎรตลอด เนื่องจากพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอากาศหนาวเย็น ปลูกข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ไม่ค่อยได้ผล จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดหาพื้นที่เพื่อให้เป็นสถานที่ทดลองขึ้นที่บ้านปางมะผ้า และให้ทดลองปลูกข้าวโอ๊ต ข้าวสาลี ข้าวมอลต์ ซึ่งเป็นพืชที่เหมาะสมกับอากาศหนาวเย็น รวมทั้งปลูกถั่วแดงหลวง และให้นำนักวิชาการด้านต่าง ๆ โดยมีอธิบดีกรมวิชาการเกษตร (ดร. บริบูรณ์) และดร. สนอง วรอุไร จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เข้ามาช่วย มีการทำการเกษตร ส่งเสริมให้ราษฎรได้เลี้ยงสัตว์ สร้างโรงสีข้าวให้กับราษฎร และให้นำเกลือที่ได้ไว้เลี้ยงหมู และให้จัดตั้งธนาคารข้าว โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ จนกระทั่งราษฎรได้เข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริให้สร้างโรงเรียนขึ้นมา ชื่อโรงเรียนปางมะผ้าตามพระราชดำริ เป็นโรงเรียนประจำ มีเด็กประมาณ ๓๐-๔๐ คน โดยจะทำการสอนตอนเช้า ช่วงบ่ายก็จะให้เด็กทำการเกษตร ตอนนั้นครูไม่มี ต้องไปเยี่ยมครูที่โรงเรียนบ้านส้มป่อย ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านปางมะผ้าประมาณ ๘ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมงกว่าจะถึง หลังจากนั้นได้จัดตั้งสถานีทดลองที่บ้านปางมะผ้า ทำให้มีรายได้จากสถานีทดลองจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานเงินที่ได้จากการขายผลผลิตที่สถานีทดลองบ้านปางมะผ้า เพื่อสร้างโรงเรียนใหม่ โดยทำเป็นครั้งตึกครั้งไม้ ซึ่งขณะนั้นอาคารเรียนไม่พอ และเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับครูและนักเรียนด้วย

นอกจากนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ยังทรงส่งเสริมให้ราษฎรทำเครื่องจักสานใช้ในครอบครัว และขายเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว เนื่องจากทรงเห็นว่าไม้ไผ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีลำโต เหมาะที่จะทำเครื่องจักสาน จนกระทั่งมีการจัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้แม่บ้านมีอาชีพเสริมเลี้ยงครอบครัว และเป็นการสานต่องานศิลปะและหัตถกรรมให้คงอยู่สืบต่อลูกหลานด้วย

ครั้งหนึ่งได้เสด็จฯ ไปที่บ้านน้ำจันท์ อำเภอปาย ซึ่งเป็นพื้นที่ทุรกันดาร เวลาเสด็จพระราชดำเนิน จะต้องเดิน ตามสันเขื่อนเล็ก ๆ หรือที่เรียกว่า ฝ่ายแม่ เพื่อทรงเยี่ยมราษฎร ทุกครั้งที่เสด็จฯ ไปจะทรงเลือกสถานที่เสด็จฯ โดยพระองค์เอง และได้พระราชทานพระราชดำริให้สร้างธนาคารข้าวขึ้น”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงงานอย่างมีรู้จักเห็นดีเห็นด้วย ทรงห่วงใยราษฎร และหาหนทางในการแก้ไขปัญหาโดยจะทรงอธิบายแนวทางการช่วยเหลือให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด ในเรื่องนี้ พลเอกสีมาฯ เล่าให้ฟังว่า

“มีอยู่ครั้งหนึ่ง มีรับสั่งให้ไปเข้าเฝ้าฯ ตอนตีสอง ที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ พระองค์ทรงวางแผนที่มีขนาดใหญ่มากต้องกางลงบนพื้น พระองค์ก็ชี้แผนที่ เราก็ต้องคลานตามไปบนแผนที่ แล้วยกชี้จุดต่าง ๆ ของแผนที่ว่าที่ใดควรสร้างอ่างเก็บน้ำ สร้างฝาย ที่ใดไม่ควรทำอะไร และจะทรงอธิบายว่าถ้าทำแล้วจะได้น้ำเท่าไร ทรงคำนวณออกมาได้เลย

จากวันนั้นที่ได้พระราชทานพระราชดำริให้สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ ผมก็เชิญเจ้าหน้าที่กรมชลประทานไปสำรวจดูสภาพพื้นที่ว่า จะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง ต้องใช้งบเท่าใดในการสร้างอ่างเก็บน้ำ กรมชลประทานได้คำนวณค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเป็นเงิน ๗ ล้านบาท ต่อมาผมมีโอกาสได้เข้าเฝ้าฯ ณ พระที่นั่งจักรี ผมยืนอยู่ข้างพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เพื่อจะส่งเสด็จ พระองค์ก็หันมา รับสั่งว่า “สีมา ห้วยตึงเฒ่า ใช้งบ ๗ ล้าน ฉันไม่มีเงิน มีเงินอยู่สองล้านห้าสิมารับทำได้ไหม” ตอนนั้น ผมก็ตอบไปว่า “ได้พะยะค่ะ”

การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า ใช้งบไปทั้งสิ้น ๕ ล้านบาทซึ่งเป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่เหลือก็ใช้เงินจากงบประมาณจากหน่วยพัฒนาเคลื่อนที่ เครื่องมือ เครื่องจักร ก็ใช้ที่นี่ ความจุของอ่างเก็บน้ำห้วยตึงเฒ่า ๑,๔๐๐,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เหตุผลที่สร้างอ่างเก็บน้ำ ห้วยตึงเฒ่า เพราะจะนำน้ำไปช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกของทหาร เนื่องจากเสด็จฯ ไปเยี่ยมทหารที่หนองฮ้อ และได้ทอดพระเนตรพื้นที่บริเวณนี้ พบว่าไม่มีน้ำพอเพียงในการทำ

เกษตรกรรมของทหาร เนื่องจากเวลาทหารจะปลดประจำการก็จะให้มาเรียนรู้ เรื่องการทำกรเกษตรก่อน เพื่อที่จะได้กลับไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป นับ เป็นพระมหากษัตริย์คุณที่ทรงช่วยเหลือและดูแลราษฎร ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้าน ชาวเขา หรือแม่แต่ทหาร ก็ทรงให้ความช่วยเหลือมาอย่างต่อเนื่อง”

เมื่อครั้งอดีต ความไม่สงบยังมีในหลายพื้นที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความห่วงใยในความมั่นคงของประเทศ และทรงห่วงใยในชีวิตความเป็นอยู่ ของเหล่าทหารที่ผ่านจากการทำศึกสงคราม พลเอกสีกมา ได้เล่าว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความห่วงใยในความมั่นคงของประเทศ เป็นอย่างยิ่ง ได้เสด็จฯ ไปยังพื้นที่สีแดงหลายครั้ง และสำหรับที่เขาคือ จังหวัด เพชรบูรณ์ ได้เสด็จฯ ไปหลายครั้ง และได้มีพระราชดำริให้มอบที่ดินให้กับทหาร ที่ปลดประจำการประมาณ ๑๐-๑๕ ไร่ แล้วนำครอบครัวไปประกอบอาชีพอยู่ที่นั่น เมื่อมีหลายๆ ครอบครัว ก็จะสร้างความมั่นคงให้กับแนวชายแดนได้เป็นอย่างดี สำหรับที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็จะมีหมู่บ้านไทยรักไทยที่มีลักษณะเหมือนกัน”

พระเมตตาต่อพสกนิกรไทย

ในอดีตการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรมีความยากลำบาก บางแห่งไม่มีถนน ต้องใช้การเดินทางด้วยเท้า บางแห่งเป็นภูเขาสูงชัน บางแห่งเป็นป่าเขา มีลำน้ำขวางกั้น แต่ทุกพื้นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ ไปเพื่อทอดพระเนตรให้เห็นสภาพ ความเป็นอยู่ที่แท้จริง เพื่อที่จะนำข้อมูลต่างๆ ทั้งสภาพภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร และการประกอบอาชีพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพระราชทานความช่วยเหลือ ซึ่งพลเอกสีกมา ได้เล่าว่า

“การเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในแต่ละแห่งนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่ทุรกันดาร ต้องเดินบุกเข้าไปในป่าว่าจะถึงหมู่บ้าน ทั้งทางไม่ดี และต้องเดินทางด้วยความยากลำบาก แต่พระองค์ก็ยังเสด็จฯ ไปทุกอาทิตย์

ในการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรแต่ละครั้งพระองค์จะทรงงานหนักมาก เวลาประทับก็ประทับทุกที่ บนพื้น บนเสื่อ ทรงสอบถามราษฎรถึงปัญหาต่างๆ บางทีป่วยกว่ายังไม่ได้เสวยพระกายาหารเลย พระองค์ทรงห่วงราษฎรมาก บางครั้ง เวลาเสด็จฯ ไป ผู้ตามเสด็จไม่รู้ว่าพระองค์จะเสด็จฯ ไปที่ไหน จะประทับที่ไหน ซึ่งบางแห่งที่ก็ไม่ได้เตรียมอาหารไป

มีอยู่ครั้งหนึ่งต้องสั่งให้ฆ่าหมูเพื่อเตรียมทำอาหารกลางวัน เพราะพระองค์ประทับอยู่ที่นั่นนานมากจนเลยเวลาอาหารกลางวัน เจ้าหน้าที่ก็ต้องทำอาหารไปตามของที่มีอยู่ รู้สึกว่าวันนั้นเขาทำหมูคั่วเค็ม คือเอากากหมูมาคั่วใส่เกลือกินแล้วรู้สึกเค็มๆ มันๆ พระองค์ก็เสวยอยู่ที่นั่นและทรงงานจนเวลาเย็นมากกว่าจะเสด็จฯ กลับ

การทำงานพัฒนาต้องสร้างความเข้าใจและมีความยากบ้างในบางครั้ง คือเวลาที่เราจะไปพัฒนาราชการเราก็ต้องเข้าหาผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อธิบายให้เขาเข้าใจในพระราชประสงค์ว่าพระองค์ต้องการให้ราษฎรมีที่ทำกิน มีอาชีพที่มั่นคงจะได้ไม่ต้องเร่ร่อน และไปถางป่าต่อไป หรือไม่ต้องไปหางานทำที่กรุงเทพฯ หากมีอาชีพพอที่จะเลี้ยงตัวเองได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยราษฎรในเรื่องที่ทำกิน การขาดน้ำในการประกอบอาชีพ เรื่องของความมั่นคง และจะเห็นได้ว่าการเสด็จฯ ไปแต่ละแห่งจะมีหน่วยแพทย์ไปให้การรักษาราชการทุกครั้ง ซึ่งถ้าหากราษฎรมีสุภาพอนามัยที่ดี มีอาชีพ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นส่งผลให้ความมั่นคงของประเทศก็จะตามมา”

ในอดีตการทรงงานพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินงาน

“ตั้งแต่ได้ทำงานสนองเบื้องพระยุคลบาทมาพระองค์ได้พระราชทานเงินให้กับผม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ เช่น ที่อำเภอเขาค้อ ที่นี่ก็ใช้เงินของพระองค์เช่นกัน และนี่คือพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ การสร้างอ่างเก็บน้ำ การพัฒนาอาชีพให้กับราษฎร การจัดตั้งธนาคารข้าว ก็เป็นเงินของพระองค์ทั้งสิ้น

ตอนหลังรัฐบาลก็ได้เข้ามาช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณ เงินที่ได้มาไม่ได้ครั้งเดียวนะ แต่จะให้มาเป็นครั้งๆ ไป ส่วนใหญ่จะได้เป็นเงินสดถือใส่กระเป๋าได้เลย เงินทั้งหมดผมก็ทำบัญชีถวายพระองค์ให้ทรงรับทราบ พร้อมดอกเบี้ยว่ามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างและมีดอกเบี้ยเท่าไร ได้มีพระราชดำรัสว่า **สิมา เขามีดอกเบี้ยด้วยหรือ**

และต่อมารัฐบาลสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จึงได้ให้การสนับสนุนงบประมาณและการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยมี ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล มาช่วยในการประสานงาน ขณะนั้นเป็นสำนักงานเลขาธิการ กปร. ขึ้นกับสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”

ความซาบซึ้งและความประทับใจในการทำงานสนองพระราชดำริ

การที่ได้มีโอกาสตามเสด็จไปในพื้นที่ต่างๆ ทำให้พลเอกสิมาฯ ได้รับทราบถึงพระเมตตาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจากเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ ได้สร้างความประทับใจไม่รู้ลืม

“จากการที่ได้มีโอกาสถวายงานรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท ทำให้ประทับใจในน้ำพระทัยของทั้งสองพระองค์ที่มีต่อพสกนิกร จะเห็นได้ว่าทรงห่วงใยราษฎรมาตลอด โดยเฉพาะเรื่องการประกอบอาชีพ เรื่องน้ำการทำกรเกษตร สามารถเลี้ยงครอบครัวได้หรือเปล่า

เวลาเสด็จฯ ไปเยี่ยมราษฎรทรงเป็นกันเองกับราษฎรเสมอและรับสั่งว่าไม่ต้องพูดราชาศัพท์ก็ได้ ทรงนั่งพับเพียบคุยกับราษฎรซึ่งเป็นพระราชจริยวัตรที่งดงาม

ทรงมีพระเมตตาต่อคนทุกชนชั้นในการทำมาหากิน ทรงช่วยให้เข้ามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้แต่ข้าราชการเล็ก ๆ อย่างเราก็ทรงมีพระเมตตา มีรับสั่งด้วยความเป็นกันเอง เวลาทรงงาน จะทรงงานอย่างจริงจังกับงานที่ทรงทำ เป็นสิ่งที่ประทับใจและจดจำมาเพื่อสอนคนรุ่นหลัง ให้ยึดถือเป็นแบบอย่างและต้องทำงานเพื่อแผ่นดินไทย

จนเวลานี้ก็ยังนึกถึงพระมหากษัตริย์คุณที่มีโอกาสได้สนองงานใต้เบื้องพระยุคลบาท ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อราษฎรอย่างยิ่ง”

และนี่คือคำบอกเล่าของพลเอกสิมาฯ

“เมืองสองแคว แคว้นโบราณ แดนประวัติศาสตร์”

เมื่อเหนื่อยล้าจากการทำงาน ก็ต้องหาทางผ่อนคลาย ให้อายเหนื่อยกันหน่อย การเดินทางไปสัมผัสกับธรรมชาติและพบปะผู้คนให้ได้รับรู้ในสิ่งที่ยังไม่เคยรู้ได้เห็น เป็นการเพิ่มพลังให้กับชีวิตเพื่อให้เรามีพลังในการทำงานกันต่อไป

การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องไปในที่ไกลๆ สถานที่ใกล้ๆ ก็ทำให้เราเพลิดเพลินได้เหมือนกัน **กาญจนบุรี** จังหวัดที่ใกล้กรุงเทพมหานครเพียงแค่ ๑๒๙ กิโลเมตร ก็สามารถทำให้เราได้สัมผัสกับธรรมชาติทั้งแม่น้ำ ภูเขา ป่า น้ำตก และแหล่งโบราณคดีที่ทำให้เราได้เรียนรู้ อีกมากมาย พร้อมทั้งเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่ควรค่าแก่การจดจำ และยังเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไว้หลายโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎร พร้อมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ สัมผัสกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากในหลวงของเรา

*เจ้าหน้าที่กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.

ปิยวรรณ กองคำ*

แคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่น้ำตก

คำขวัญของจังหวัดกาญจนบุรีที่เมื่อเอ่ยถึงก็ทำให้เราได้ทราบถึงสถานที่ต่างๆ ที่เป็นทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ ตั้งแต่ครั้งอดีตกาล เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางมีพื้นที่ประมาณ ๑๙,๔๗๓ ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ทั้งป่าโปร่งและป่าดงดิบ มีแม่น้ำสองสายไหลผ่านคือแม่น้ำแควน้อยและแม่น้ำแควใหญ่ซึ่งไหลมาบรรจบ รวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จึงเต็มไปด้วยสถานที่ท่องเที่ยวและเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจ

ล่องแม่น้ำสองแควชมวิถีชาวแพ

เริ่มด้วยการพาล่องแม่น้ำทั้งสองสาย เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับชีวิตก่อน โดยเริ่มต้นจากแม่น้ำแควใหญ่เป็นลำน้ำที่คึกคักไปด้วยเรือแพมากมาย เรียงรายอยู่ริมแม่น้ำมีทั้งร้านอาหาร แพที่พัก และแพท่องเที่ยวที่ให้บริการลากจูงไป

สัมผัสกับบรรยากาศของสายน้ำแควใหญ่จนไปถึงจุดบรรจบของทั้งสองแควหรือที่เรียกกันว่า **“แม่น้ำสองสี”**

จากนั้นจะผ่านไปสู่อำเภอเมืองน้อยที่มีบรรยากาศอันเงียบสงบได้สัมผัสกับสภาพบ้านเรือนริมน้ำเป็นระยะๆ เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในการประกอบอาชีพประมง ทั้งการตกปลาและการเลี้ยงปลาในกระชังให้เราได้พบเห็นถึงความแตกต่างของแม่น้ำทั้งสองแควได้อย่างเด่นชัด

ความงามของแม่น้ำแควเราสามารถมองเห็นได้อีกด้านหนึ่งจากสะพานข้ามแม่น้ำแควอันเป็นที่ก่อสร้างเส้นทางรถไฟสายมรณะ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อประเทศญี่ปุ่นต้องการสร้างทางรถไฟจากจังหวัดกาญจนบุรีเข้าไปสู่ประเทศพม่า เพื่อใช้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ในกิจการทหารจากบนสะพานมองลงมาจะได้สัมผัสกับความงามของแม่น้ำแควและบ้านเรือนริมน้ำ บริเวณเชิงสะพานจะเป็นที่ตั้งของหัวรถจักรเก่าอนุสาวรีย์ไทยานุสรณ์และย่านขายสินค้าของฝากที่ระลึกให้เราได้เลือกซื้ออีกมากมายเรียงรายไว้คอยนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม

อลังการของพืนน้ำ ตื่นตากับขุนเขา

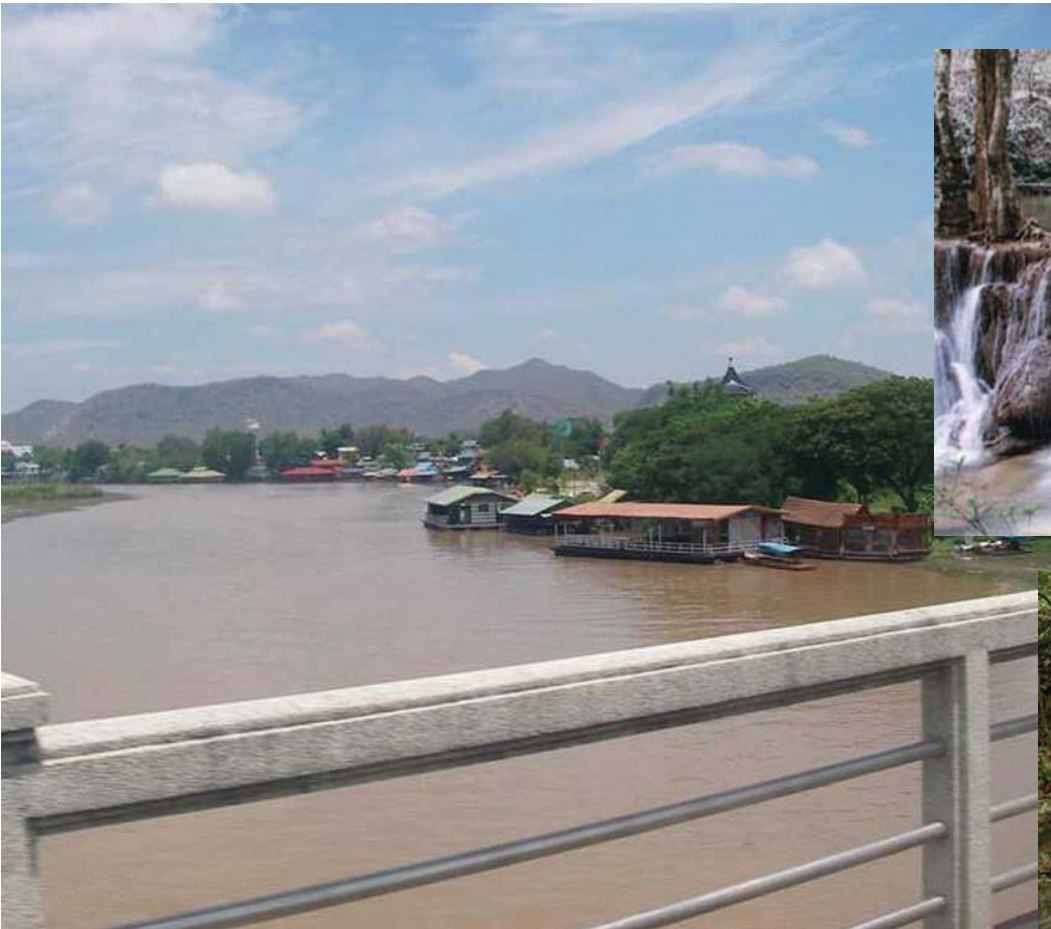
นอกจากความงามของสายน้ำที่ได้พาท่านไปเที่ยวชมมาแล้วท่านยังจะได้ชมความอลังการของพืนน้ำที่เกิดจากการสรรค์สร้างของธรรมชาติ และฝีมือมนุษย์ที่ผสมผสานกันจนเกิดเป็นพืนน้ำขนาดใหญ่ที่ไม่เฉพาะมีความสวยงามเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลแก่พลมนุษย์ ณ ที่นั่นก็คือ **เขื่อนศรีนครินทร์** เขื่อนที่ได้สร้างขึ้นจนเกิดเป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สวยงาม เพื่อให้หล่อเลี้ยงชีวิตชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น และยังเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

อีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งเมื่อเราไปได้เที่ยวชมบนสันเขื่อน ท่านจะได้สัมผัสกับบรรยากาศอันเย็นสบายในยามเย็น มองเห็นผืนน้ำอันกว้างใหญ่ไพศาล และเห็นถึงวิถีชีวิตชาวประมงที่ออกไปหาปลาในเขื่อน เบื้องซ้ายจะมองเห็นขุนเขาสลับซับซ้อนมองเห็นสายธารเล็กๆ ที่ไหลออกจากตัวเขื่อนคดเคี้ยวไปสู่คสายตาเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตราษฎรในบริเวณนั้น ในจังหวัดกาญจนบุรีมีเขื่อนอยู่หลายแห่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

เขื่อนวชิราลงกรณ์ หรือเขื่อนเขาแหลม เป็นเขื่อนอีกแห่งหนึ่งที่มีความงดงามและมากด้วยคุณประโยชน์ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าขนุน ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี ๑๕๓ กิโลเมตร สามารถเดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ และนับเป็นพระมหากษัตริย์คุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อ **เขื่อนวชิราลงกรณ์** แทนชื่อ เขื่อนเขาแหลม ซึ่งเป็นเขื่อนเอนกประสงค์ขนาดใหญ่ ระดับ ๔ ของประเทศไทย รองลงมาจากเขื่อนภูมิพล เขื่อนศรีนครินทร์ และเขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนวชิราลงกรณ์ เป็นเขื่อนหินถมตาตหน้าด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๙๒ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑,๐๑๙ เมตร กั้นลำน้ำแควน้อย เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำเอนกประสงค์ บริเวณเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงามเหมาะสำหรับการล่องเรือชมทิวทัศน์ หรือพักผ่อนในดินแดนแห่งความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ จากการก่อสร้างเขื่อนแห่งนี้ก่อให้เกิดทะเลสาบขนาดใหญ่กลาง

ชุมชนลี้ลับซบซ้อนแห่งเทือกเขาตะนาวศรี มีสภาพเป็นป่าดิบรกที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นที่ยึดของสัตว์ป่าหลากชนิด ส่วนใต้ผืนน้ำก็เต็มไปด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำอันมากมาย และที่น่าอัศจรรย์ ณ ทะเลสาบแห่งนี้ยังมีเรื่องเล่าขานเกี่ยวกับตำนานเมืองใต้บาดาลที่เลือนหายอยู่ใต้ผืนน้ำช่วงนิรันดร์ราวเมืองบาดาลใครจะเชื่อว่า คราวใดเมื่อน้ำลดเมืองบาดาลทั้งเมืองก็จะปรากฏให้ทุกคนเห็นหรือใครจะดึงดำลงไปก็จะเห็นลวดลายแสนวิจิตรของวิหารแห่งเมืองใต้บาดาลเขื่อนเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี อันเป็นที่ตั้งของวัดวังกวีเวกการามก่อนที่ยังไม่ได้ก่อสร้างเขื่อนเขาแหลม

หลวงพ่อดูตมะ “เทพเจ้าของชาวมอญ”

เมื่อเคยถึงวัดวังกวีเวกการามก็ต้องนึกถึงหลวงพ่อดูตมะ ผู้ก่อตั้งวัดแห่งนี้ เมื่อปี ๒๔๙๙ หลวงพ่อดูตมะร่วมกับชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงและชาวมอญ ได้พร้อมใจกันสร้างศาลาวัดขึ้น โดยขณะนั้นมีฐานะเป็นสำนักสงฆ์ แต่ชาวบ้านเรียกว่า **วัดหลวงพ่อดูตมะ** ตั้งอยู่ในบริเวณที่เรียกว่า **สามประสบ** เพราะมีแม่น้ำ ๓ สายไหลมาบรรจบกัน คือแม่น้ำของกาเลีย แม่น้ำปีคลี่ แม่น้ำรันตี ต่อมาในปี ๒๕๐๕ ได้รับอนุญาตจากกรมการศาสนาให้ใช้ชื่อว่า **วัดวังกวีเวกการาม** ซึ่งตั้งตามชื่ออำเภอวังกะ ต่อมาทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ก่อสร้างเขื่อนเขาแหลม หรือเขื่อนวชิราลงกรณ์ ซึ่งเมื่อกักเก็บน้ำในปี ๒๕๒๗ น้ำในเขื่อนเขาแหลมจะท่วมตัวอำเภอรวมทั้งหมู่บ้านชาวมอญ ทางวัดจึงได้ย้ายมาอยู่บนเนินเขาในปัจจุบัน โดยทางราชการได้

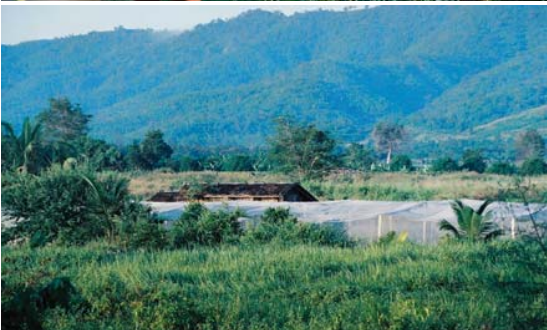
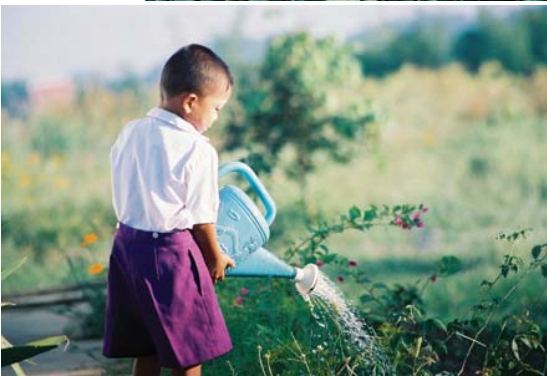

ช่วยเหลือในการอพยพผู้คนที่อยู่ราว ๑,๐๐๐ หลังคาเรือน บนพื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่เศษ ส่วนบริเวณวัดหลวงพ่อดุตตมะเดิม ก็จมอยู่ใต้น้ำ เป็นที่รู้จักในชื่อว่า **วัดใต้น้ำสังขละบุรี**

หลวงพ่อดุตตมะได้ให้ความช่วยเหลือแก่ชาวมอญไร้สัญชาติในสังขละบุรีมาโดยตลอด จึงเป็นที่นับถือของชาวมอญและชาวไทยเป็นอย่างมาก จนได้รับการยกย่องจากชาวมอญให้เป็น **“เทพเจ้าของชาวมอญ”** นอกจากนี้ความศรัทธาในหลวงพ่อดุตตมะแล้ว ภายในวัดแห่งนี้ยังได้มีการก่อสร้างเจดีย์โดยจำลองแบบมาจาก เจดีย์พุทธคยา ในประเทศอินเดีย บนยอดเจดีย์พุทธคยาได้ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ส่วนที่เป็นกระดูกนิ้วหัวแม่มือขวา ๒ องค์ ขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร ซึ่งหลวงพ่อดุตตมะเชิญมาจากประเทศศรีลังกา รวมทั้งบนยอดเขายังมีฉัตรทองคำน้ำหนัก ๔๐๐ บาท ประดิษฐานไว้และไม่เพียงแต่เจดีย์พุทธคยาเท่านั้นยังมี สะพานมอญ หรือที่เรียกกันว่า **“สะพานอุตตมานุสรณ์”** สะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศ ที่ทอดข้ามลำน้ำซองกาเลียให้ผู้คนทั้งชาวไทยมอญ และกะเหรี่ยงได้สัญจรข้ามน้ำไปมาหาสู่กันได้ สะพานมอญแห่งนี้เกิดขึ้นได้เพราะมี **“หลวงพ่อดุตตมะ”** เป็นผู้ดำเนินการสร้าง และด้วยความร่วมแรงร่วมใจของชาวมอญในหมู่บ้าน สะพานไม้แห่งนี้จึงถูกสร้างขึ้น โดยมีความยาวตลอดสะพานถึง ๘๕๐ เมตร เมื่อเดินไปจนถึงกึ่งกลางสะพานจะรู้สึกเหมือนยืนอยู่ในที่โล่งกว้าง มองด้านบนเป็นผืนฟ้า ด้านล่างเป็นผืนน้ำทะเลสาบของเขื่อนวชิราลงกรณ์ รอบข้างเป็นเรือนแพสงบนิ่งอยู่ริมตลิ่ง มองไปไกลๆ เห็นทิวเขาเรียงรายไปสุดสายตา

ในการดำรงชีวิตของราษฎรไม่ว่าจะอยู่ที่ใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกรชาวไทยเป็นยิ่งนัก ได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทุกข์ยาก

ให้แก่ประชาชนชาวไทย ในทั่วประเทศ และเมื่อเราได้มาเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ขาดไม่ได้ คือ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่อยู่ในจังหวัดนี้มีอะไรบ้าง คงจะต้องพากันไปชมบ้าง

ห้วยองคตกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

พื้นที่ตำบลสมเด็จเจริญ กิ่งอำเภอนองบรีอ มีสภาพพื้นที่เป็นป่าสงวนเสื่อมโทรม เกิดจากการบุกรุกแผ้วถางป่าของราษฎรในการทำเกษตร ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางธรรมชาติ แต่ด้วยพระบารมีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น เพื่อดำเนินการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และการทำมาหากินของราษฎรควบคู่ไปกับการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่า ให้กลับคืนสู่ความสมบูรณ์อีกครั้ง โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำมาหากินร่วมกับการคงอยู่กับธรรมชาติได้อย่างเกื้อหนุนกัน

เมื่อได้เข้าไปเยี่ยมชมในโครงการฯ จะได้เห็นถึงวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรจากการส่งเสริมให้มีการปลูกสวนป่า การส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การปลูกผักปลอดสารพิษ โดยมีการจัดสรรที่ดินให้กับราษฎรผู้ยากจนครอบครัวละ ๘ ไร่ เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตรเลี้ยงชีพตนเองได้ตลอดไป ซึ่งโครงการห้วยองคตฯ ตั้งอยู่ที่ตำบลสมเด็จเจริญ ไปตามเส้นทางกาญจนบุรี-หนองบรีอ-ด่านช้าง ตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๘ ท่านก็จะได้สัมผัสกับชีวิตราษฎรที่เปลี่ยนไปจากการได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากในหลวงของเรา อีกโครงการหนึ่ง

มุมมองด้วยสายธารจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นอกจากโครงการห้วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้ว ในจังหวัดกาญจนบุรียังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำลำตะเพินฯ ตั้งอยู่ที่บริเวณอำเภอพยุหยาชัย ก่อสร้างขึ้นเพื่อจัดหาน้ำช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนน้ำ ในการทำการเกษตรในเขตพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรีในอำเภอพยุหยาชัย รวมไปถึงจังหวัดสุพรรณบุรีที่อยู่ใกล้เคียงกันด้วย อีกทั้งยังช่วยบรรเทาอุทกภัยที่มักเกิดขึ้นในฤดูน้ำหลาก ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร ตลอดจนทรัพย์สินของประชาชนอยู่เป็นประจำ และห่างออกไปอีกประมาณ ๖๐ กิโลเมตร ในอำเภอพยุหยาชัยเช่นกันก็จะเห็นโครงการฝายทดน้ำบ้านลานกร่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่เชื่อมต่อกับโครงการอ่างเก็บน้ำลำตะเพินฯ ได้ก่อสร้างเพื่อปิดกั้นลำนํ้าห้วยตะเพินเป็นระยะๆ สำหรับเก็บกักน้ำไว้ในการแก้ไขปัญหาคความขาดแคลนน้ำให้กับราษฎรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จะแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรตามความต้องการแล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพอันสวยงาม ที่เกิดจากความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและราษฎรในการพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์มีคุณค่าแก่ประชาชนและประเทศชาติ ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

กาญจนบุรียังมีสถานที่ท่องเที่ยวอีกมากมายให้เราได้ไปค้นหา และสัมผัสกับความงดงามของธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่อีกหลายแห่งที่ยังไม่ได้นำมากล่าวในที่นี้ ด้วยระยะเวลาการเดินทางไม่ไกลเกินไปนักที่จะได้รับรู้ถึงสิ่งที่มีคุณค่าที่สามารถให้ความสุขแก่เราได้ และที่สำคัญคือ 'ได้รู้ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้นไม่ใช่จะเกิดขึ้นในจังหวัดที่ห่างไกลเท่านั้น แม้แต่ในจังหวัดใกล้กับกรุงเทพมหานครก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณด้วยเช่นกัน สมกับคำกล่าวที่ว่า ราษฎรเดือดร้อนที่ไหนในหลวงไม่เคยทอดทิ้งด้วยทรงตระหนักว่า ทุกข์ของประชาชน คือทุกข์ของพระองค์ 🐉

ฟาร์มตัวอย่าง : ที่พึ่งราษฎร สร้างงาน เพิ่มอาชีพ

เพียงไม่ถึงสองร้อยกิโลเมตรจากกรุงเทพมหานคร มาตามถนนเพชรเกษม ผ่านทางแยกเข้าอำเภอเมืองราชบุรี ได้ียวขวามุ่งตรงสู่อำเภอสวนผึ้ง ไม่น่าเชื่อว่าใช้เวลาเพียงแค่ชั่วโมงเศษ เราก็มาถึงอำเภอชายแดนติดประเทศพม่า **อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี** ที่มีเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวเป็นแนวแบ่งเขตประเทศไทย และสหภาพพม่า ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ที่นี้ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

แม้การเดินทางมาที่นี่จะไม่ไกลและทुरกันดารเหมือนบางอำเภอชายแดน แต่ประชากรส่วนใหญ่ยังคงห่างไกลจากโอกาสและความเป็นอยู่ที่ดี ประชาชนขาดความรู้ และมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำ อาชีพหลักจึงเป็นการเก็บของป่า ตัดไม้ และรับจ้างทั่วไป ที่นี้ทำการเกษตรไม่ค่อยได้ผล เพราะเป็นแหล่งเหมืองแร่เก่า พื้นดินเป็นดินทรายจัด ยากแก่การเพาะปลูก ชาวบ้านมีรายได้ไม่แน่นอน ทำให้การดำรงชีวิตค่อนข้างลำบากและแร้นแค้น

* เจ้าหน้าที่กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.

รัตนลักษณ์ สุขสมศรี*

การมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ที่แน่นอนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญ สำหรับการสร้างคุณภาพชีวิต และด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ แม่หลวงของปวงชนชาวไทย ที่พระองค์ได้โดยเสด็จพระราชดำเนนเคียงข้างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ทั่วแคว้นแดนไทย เมื่อทรงทราบว่าพสกนิกรประสบความทุกข์ยาก พระองค์ได้พระราชทานความช่วยเหลือ และทรงรับเป็นพระราชภาระผ่อนเพลาบรรเทาทุกข์ ทรงแนะแนวทางการพัฒนาและจัดการในรูปแบบต่างๆ เพื่อพสกนิกรตลอดมา และที่นี้ ชาวอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานความช่วยเหลือเพื่อให้มี ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยได้มีพระราชดำริให้จัดตั้ง **โครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี** ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงาน แหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ และเป็นแหล่งเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยให้จ้างแรงงานราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียง โครงการฯ เข้ามาเรียนรู้ปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และ จัดระบบบริหารจัดการภายในฟาร์ม จำหน่ายผลผลิตให้ประชาชนในพื้นที่เป็น แหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและราคาถูก ดังที่ได้พระราชทานพระราชดำรัส เกี่ยวกับการดำเนินโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี แก่คณะบุคคลที่มาเข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ ความตอนหนึ่งว่า

“...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับข้าพเจ้าพยายามยกระดับความเป็นอยู่ของราษฎรให้เขาอยู่ดีกินดีขึ้น... และข้าพเจ้าก็ตั้งอีกอย่างหนึ่งขึ้นมา โดยใช้เงินของศิลาปาชีฟซื้อที่ดินมาก แต่ละแห่งตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง เพราะทราบดีจากทางเพื่อนที่คุ้นเคยอยู่สหประชาชาติว่าต่อไป โลกเรา อาหาร อาจจะขาดแคลนก็เป็นได้ ก็เลยคิดว่า ถ้าแต่ละประเทศสามารถผลิตอาหารมากขึ้น ก็จะช่วยมากในอนาคตที่จะไม่ให้เกิดมีความอดอยากเกิดขึ้น ข้าพเจ้าก็เลยมีฟาร์มตัวอย่าง ในเวลาเดียวกันเขาก็ได้ดูว่าการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ วิธีไหนบ้าง การเลี้ยงสัตว์ที่ถูกต้อง และเมื่อเขาออกไปแล้ว เขาก็จะสามารถที่จะเลี้ยงสัตว์ของเขาได้โดยถูกต้อง โครงการฟาร์มตัวอย่างก็ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การของรัฐบาลมากมาย...”

“...ตอนนี้พยายามจะเริ่มทำฟาร์มตัวอย่าง ที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี หวังให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นคลังอาหารที่หล่อเลี้ยงคนไทย จะเป็นที่น่าหวาดเกรงว่า ต่อไปอาหารจะแพงมาก และคนที่ยากจนจะลำบาก ถ้าตั้งคลังอาหารขึ้นตามที่ต่างๆ คนงาน ประชาชนก็จะดีใจ ได้รับจ้างทำงานจำนวนมาก แต่ละฟาร์มตัวอย่างก็จ่ายค่าแรงให้ เพื่อเขาจะได้เลี้ยงครอบครัว...”

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านบ่อหวี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่รวมประมาณ ๒๑๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง พลังงานทดแทน เลี้ยงสัตว์ เพาะเห็ด โดยจ้างแรงงานจากชาวบ้านในบริเวณบ้านบ่อหวี และหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีรายได้สำหรับเลี้ยงครอบครัว รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ซึ่งเป็นการสร้างทักษะ ที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพของตนเองได้ รวมทั้งเป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับประชาชนในพื้นที่โดยไม่เน้นผลกำไร

ด้วยพระปรีชาญาณในการพัฒนาชุมชนชนบทเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีพระราชประสงค์ที่จะสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและสมดุล การดำเนินกิจกรรมในฟาร์มตัวอย่างฯ ยึดตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่แต่ละแห่ง ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ราษฎรได้เข้าใจการใช้ประโยชน์จากวัตุภูมิธรรมชาติในพื้นที่อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบ่อหวี ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากการเลี้ยงสัตว์เนื่องจากสภาพที่ดินแห่งนี้เป็นเหมืองแร่เก่า ยากลำบากต่อการเพาะปลูก กิจกรรมที่เน้นเป็นหลัก คือการเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย สุกรจินหัว เป็ดอีเหลียง แพะนม ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ เป็ดไข่ ฯลฯ ซึ่งสุกรพันธุ์จินหัว และเป็ดพันธุ์อีเหลียง ที่นำมาเลี้ยงในโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ นี้ ได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเปิดและสุกรสองสายพันธุ์นี้ความว่า

“ข้าพเจ้ามีความโชคดีเหลือเกินที่ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนจากเมืองจีน จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ก็จะส่งสุกรพันธุ์จีนหัว ซึ่งน่าสนใจมากและก็รู้สึกว่าเป็นออรัย ชาวจีนเขาบอกทำแฮมออรัยมาก และเขาก็ให้เบ็ดพิเศษ เบ็ดพันธุ์อี่เหลียง ซึ่งเขาบอกว่าเลี้ยงแค่ ๔๐ วันก็จะรับประทานได้ เขาบอกเบ็ดนี้ได้ช่วยให้คนจีนรวยมาหลายรายแล้ว เบ็ดพันธุ์อี่เหลียง เขาก็ถวายเป็นเพื่อช่วยในโครงการช่วยเหลือประชาชน และยังให้แพะนมอย่างดีมาอีกด้วย...”

เจ้าหน้าที่โครงการฯ ซึ่งดูแลรับผิดชอบในส่วนของปศุสัตว์ **นางนารีรัตน์ สินทรัพย์** อายุ ๒๔ ปี ได้เล่าให้เราฟังว่า

“ในส่วนของปศุสัตว์ จะมีเจ้าหน้าที่ดูแลทั้งหมด ประมาณ ๑๖ คน แบ่งกันในแต่ละงาน งานละ ๔ คนบ้าง ๕ คนบ้าง”

“มีการเลี้ยงแพะนม พันธุ์ลาวซาน ตอนนี้มีแพะ ๒๘ ตัว เราจะได้ผลิตภัณฑ์จากแพะ เป็นนมแพะบรรจุขวด และแปรรูปเป็นสบู่นมแพะ ส่งขายที่ตลาด อดก. รายได้จากนมแพะ ประมาณเดือนละ ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ บาท”

ในส่วนของการผลิตสบู่นมแพะ **นางธิดารัตน์ รัชมิจันทร์** อายุ ๓๑ ปี ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแล ได้เล่าให้ฟังถึงกระบวนการผลิตว่า

“การผลิตสบู่นมแพะ จะนำเอานมแพะที่รีดจากฟาร์มฯ มาต้ม แล้วนำไปผสมกับกลีเซอรินและหัวน้ำหอม ใช้นมแพะ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ต่อกลีเซอริน ๑ กิโลกรัม จากนั้นนำมาแบ่งใส่แม่พิมพ์ ทิ้งไว้ให้เย็น”

“ทำส่งจำหน่ายในโครงการหลวงฯ และมีลูกค้าประจำมาซื้อเพื่อนำไปจำหน่ายที่ตลาด อดก.”

นางนารีรัตน์ สินทรัพย์

นางแสงจันทร์ นุชชัย

นางจ๋อง บุ่งกี

“ขนาดที่จำหน่าย ขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า ถ้าขนาด ๒๐ กรัม จะขายราคา ๒๐ บาท ขนาด ๔๐ กรัม ขายราคา ๓๐ บาท เป็นต้น ในหนึ่งวัน จะผลิตได้ประมาณวันละ ๗๐ ก้อนต่อคน แต่ละสัปดาห์จะผลิต ๒-๓ วัน แต่ก็ขึ้นอยู่กับจำนวนที่ลูกค้าสั่งด้วย”

ในส่วนของเกษตรกร เป็นการทำเกษตรผสมผสานมีการปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เน้นการทำเกษตรรูปแบบอินทรีย์ปลอดสารพิษ พืชผักในแปลงทั้งหมดจะปลอดภัยจากยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมี เน้นการใช้มูลสัตว์และปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ปลูกพืชสวนครัวเป็นพืชหมุนเวียน เช่น กระเจี๊ยบเขียว ถั่วฝักยาว มะเขือ บวบ ผักบุ้งจีน ถั่วพู คะน้า กวางตุ้ง รวมทั้งปลูกพืชผักตามฤดูกาล โดยกิจกรรมทั้งหมดจะต้องเกี่ยวเนื่องกัน มีการใช้ทรัพยากรดิน น้ำ แสงแดด อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด

เราได้พูดคุยกับ**ป้าแสงจันทร์ นุชชัย** ซึ่งทำงานในฟาร์มตัวอย่างฯ แห่งนี้ แม้ว่าป้าจะมีอายุถึง ๖๑ ปีแล้ว แต่ทว่ายังดูแข็งแรงและสดใส ป้าเล่าให้เราฟังว่า

“เข้ามาทำงานในฟาร์มตัวอย่างฯ นี้มา ๓-๔ ปี แล้ว บ้านเดิมอยู่ร้อยเอ็ด แต่ย้ายมาอยู่ที่สวนผัสนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ มาเป็นคนงานเหมืองแร่ดีบุก”

ภายหลังกิจการเหมืองแร่เลิกไป จากนั้นป้าแสงจันทร์ก็ตัดสินใจตั้งรกรากแต่งงานและสร้างครอบครัวอยู่ที่นี้

“ก็ได้ที่ จากการจับจอง ช่วยกันกับสามีบุกเบิก ก็ได้มา ๑๕ ไร่ เอามาทำมันสำปะหลัง ๑๒ ไร่ ที่เหลือ อีก ๓ ไร่ปลูกไม้ผล ปลูกหลายอย่าง ก็มีส้มโอ ลำไย มะม่วง กัลยัย มะพร้าว มะขามหวาน ทำมาตั้งแต่ก่อนเข้ามาอยู่ในฟาร์ม”

“เข้ามาทำงานในฟาร์มตัวอย่างฯ ตอนอายุมากแล้ว มาทำงานในฟาร์มนี้ งานไม่หนักได้ความรู้ และก็ได้มีรายได้เพิ่มเลี้ยงครอบครัวด้วย”

“ตอนแรกอยู่งานพัฒนาที่ดิน ปรับปรุงดิน แล้วก็มาอยู่โรงเห็ด ดูแลกล้วยไม้ มีช่วงนึงออกไปขายของ แต่อยู่ไม่ได้ ทนหายหมด คนกินแล้วก็เขินต์กันเยอะ ก็กลับมาทำงานในฟาร์มอีก แต่ถ้าช่วงไหนมีปลูกมันที่ไร่ ก็ขออนุญาตออกไปทำได้”

เราเดินมาเรื่อย ๆ ผ่านโรงเลี้ยงแกะ ผ่านสระน้ำที่ฝูงเป็ดอ้อเหลียงชนชาวสะอาดลอยล่องหยอกล้อกว่าร้อยชีวิต จนมาถึงโรงแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร ทุกคนกำลังขะมักเขม้นกับการทำผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบ บ้างก็กำลังผาน บ้างก็กำลังทอด บ้างก็นำไปบรรจุใส่ถุง จากการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทั้ง ๔ คน ประกอบด้วย

นางอมิตตา สังข์อ่อนดี อายุ ๒๖ ปี **นายเทย์ อุ่มทอง** อายุ ๒๖ ปี **นางจ๋อง บุ่งกี** อายุ ๔๐ ปี และ**นางพรสวรรค์ แป้นแย้ม** อายุ ๒๐ ปี

ทำให้เราทราบว่ ทุกคนพอใจ และมีความสุข ที่ได้ทำงานในที่นี้

“ที่นี่ใกล้ดี ไม่คิดจะทำที่อื่น อยู่ได้สบายดี”

“คนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน บางคนก็ไปทำที่โรงงานลับปะรด ที่กิ่งอำเภอบ้านคา ได้วันละ ๑๐๐ กว่าบาท แต่ก็เสียค่ารถ ค่าเดินทาง อยู่ที่นี้ดีกว่า”

“ก่อนได้มีโอกาสมาทำในฟาร์มตัวอย่างฯ ก็รับจ้างทำแข่ง ทำกันทั้งหมู่บ้าน เอาไม้รวกมาสาน แข่ง ๑ ใบใช้ไม้รวกประมาณ ๔-๕ ลำ ลำละ ๓ บาท สานเสร็จเป็นแข่ง ขายได้ใบละ ๒๕-๒๖ บาท”

“ฟาร์มเป็นที่พึ่ง ให้ราษฎรได้มีงานทำ”

ปัญหาของชาวบ้านที่ส่วนใหญ่ คือการไม่มีที่ทำกิน ทำให้บางส่วนต้องอพยพย้ายถิ่นฐานละทิ้งครอบครัว เพื่อเข้าไปทำงานรับจ้างในเมือง บ้างก็ไปอยู่โรงงานปลาแกวสมุทรสาคร บ้างก็ไปโรงงานสับปะรด แต่หลังจากที่มีฟาร์มตัวอย่างฯ ที่นี่ หลายครอบครัวได้กลับมาอยู่กันพร้อมหน้า มีอาชีพ มีรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ชาวบ้านที่เข้ามาทำงานกับโครงการฯ จะได้รับค่าจ้างวันละ ๑๐๐ บาท ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้เป็นค่าแรงทำให้ราษฎรมีรายได้ที่มั่นคง นอกจากนี้หากบางช่วงที่ต้องการไปทำกินในที่ของตนเอง หรือเก็บของป่า ก็สามารถที่จะออกไปและกลับมาทำได้อีก

ที่สำคัญ...สิ่งทีทุกคนที่ทำงานที่นี่จะได้รับกลับไป คือ ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริง ความรู้ซึ่งจะเป็นรากฐานสำหรับการสร้างรายได้ ความรู้ที่จะหยั่งรากลึกให้ได้มีชีวิตที่มั่นคงอย่างยั่งยืน ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพราะ...ที่นี้เกิดขึ้นจากน้ำพระราชหฤทัยและพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยในราษฎรทั่วแคว้นแดนไทยไม่ว่าเชื้อชาติใด อยู่ไกลแสนไกลเพียงไหน พระองค์จะทรงรับเป็นพระราชภาระ เพื่อให้พลกนิกรของพระองค์มีความเป็นอยู่ที่ดี และมีความสุข ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...ขออย่ามาพูดกับฉันเรื่องกำไรขาดทุน ถ้ามูลนิธิจะขาดทุน แต่แผ่นดินไทยมีกำไร แผ่นดินมีคนมีงานทำ ประชาชนมีความสุข มีความเป็นอยู่ดี เป็นของที่เราต้องการกัน...”

ป่าแสงจันทร์ ได้พูดถึงความรู้สึกที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ

“รู้สึกว่ สมเด็จฯ ท่านไม่ทอดทิ้งราษฎร ท่านช่วยเหลือแม่ตามแนวชายแดน ช่วยให้ราษฎรได้มีงานทำ”

ขอพระองค์ทรงพระเจริญยั่งยืนนาน

การพัฒนาข้าวที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ ซึ่งตั้งอยู่ที่ บ้านนาคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นสถานศึกษาทดลองการเกษตรในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเผยแพร่สู่ราษฎรให้สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้ โดยมีผลการดำเนินงาน ในด้านการศึกษา ทดลอง ค้นคว้า วิธีการที่เหมาะสม เป็นตัวอย่างที่ดี ทั้งในการเกษตรกรรม การประมง การปศุสัตว์ การพัฒนาป่าไม้ และการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินงานในกิจกรรมเหล่านี้ต่อเนื่องตลอดมา โดยในสวนที่ประสบความสำเร็จ ก็จะมีการขยายผลสู่ราษฎรนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อไป กิจกรรมภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ มีอยู่หลากหลายโครงการ ซึ่งตลอดมาราษฎรได้นำความรู้จากศูนย์ฯ ไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ หนึ่งในนั้นมี “เรื่องข้าว” อยู่ด้วย

พิบูลวัฒน์ ยิงสุข*

*นักวิชาการเกษตรระดับชำนาญการ ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร (โทรศัพท์ ๐๘๙-๖๒๓-๙๘๘๙)

🌱 พันธุ์สกลนคร

งาน “เรื่องข้าว” ได้ศึกษาทดลองในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ และเมื่อศึกษาได้ผลดีแล้วจึงขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ได้แก่ “ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ” จำนวน ๓๒ ศูนย์ ใน ๒๒ หมู่บ้าน ๗ ตำบล ในอำเภอเมืองสกลนครและอำเภอต่างๆ จังหวัดสกลนคร มีผลสำเร็จสรุปได้ดังนี้

การแนะนำพันธุ์ข้าวปลูก

ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ โดยเฉพาะในแปลงเกษตรกรรอบศูนย์ฯ พื้นที่มีความหลากหลายมากทั้งนาดอน นาดอนสลับลุ่ม และนาลุ่ม การใช้พันธุ์ข้าวย่อมแตกต่างกันตามนิเวศน์ของพื้นที่ ผลการนำพันธุ์ข้าวเพื่อปลูกหาความเหมาะสมตามพื้นที่ได้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมตามนิเวศน์ต่าง ๆ ดังนี้

๑) พันธุ์สกลนคร เป็นพันธุ์ข้าวเหนียว คุณภาพข้าวสุก เหนียว นุ่ม และมีกลิ่นหอม เป็นข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง อายุประมาณ ๑๒๘ วัน เหมาะที่จะปลูกเป็นข้าวไร่ เช่น ปลูกแซมในสวนยางปลูกใหม่ หรือนาที่ดอนที่ฝนหมดไวดสามารถวางแผนปลูกและกำหนดวันเก็บเกี่ยวได้ เพื่อไว้ปลูกร่วมระบบกับพืชอื่นในสภาพนาชลประทานได้ดี ผลผลิตประมาณ ๓๕๐ - ๔๙๐ กิโลกรัมต่อไร่ ข้อควรระวัง คือไม่ต้านทานโรคไหม้และขอบใบแห้ง

๒) พันธุ์ กข ๑๕ เป็นข้าวเจ้า คุณภาพการหุงต้ม นุ่มมีกลิ่นหอมเป็นข้าวชนิดไวต่อช่วงแสง อายุเบา เก็บเกี่ยวได้เร็วประมาณวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน เหมาะกับพื้นที่ดอนหรือที่ราบไม่เหมาะกับนาลุ่ม เพราะข้าวจะสุกในระยะที่น้ำขังอยู่ในนา ผลผลิตประมาณ ๓๗๐-๕๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ ข้อควรระวัง คือเป็นข้าวไม่ต้านทานโรคไหม้ และโรคขอบใบแห้ง

๓) พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นข้าวเจ้า คุณภาพข้าวสุกมีกลิ่นหอมเป็นข้าวชนิดไวต่อช่วงแสง เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน เหมาะที่จะปลูกในพื้นที่ราบ ผลผลิตประมาณ ๔๐๐ - ๕๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ ข้อควรระวังคือเป็นข้าวไม่ต้านทานโรคไหม้

๔) พันธุ์ข้าว กข ๖ เป็นข้าวเหนียว คุณภาพข้าวสุก เหนียวนุ่ม กลิ่นหอมเป็นข้าวไวต่อช่วงแสง เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ลำต้นสูงปานกลางเหมาะที่จะปลูกในนาอ่อนข้างลุ่ม เป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตดีประมาณ ๔๐๐ - ๖๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ข้อควรระวังคือ เป็นข้าวไม่ต้านทานโรคไหม้ และขอบใบแห้ง

การทำข้าวพันธุ์ใหม่เพื่อใช้ปลูกในพื้นที่

การทำนาในพื้นที่เกษตรกรรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาดินเสื่อมโทรม ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ข้าวประสบปัญหาโรคสำคัญ โดยเฉพาะโรคไหม้ พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ เช่น กข๖ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข๑๕ จะประสบปัญหาเป็นโรคไหม้ตั้งแต่ระยะกล้าถึงข้าวโน้มรวง (ไหม้คอรวง) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จึงได้นำพันธุ์ข้าวหลายพันธุ์ โดยเฉพาะพันธุ์ข้าวเหนียวซึ่งเป็นที่นิยมบริโภคในพื้นที่ มาปลูกในกิจกรรมข้าวเพื่อให้เกษตรกรมาคัดเลือก โดยมีวัตถุประสงค์คือ หาพันธุ์ที่ต้านทานโรคไหม้ อายุเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ผลผลิตดีพอสมควร คุณภาพการหุงต้ม

กข๑๕

กข๖

ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

และรับประทานดี การคัดเลือกโดยเกษตรกรในพื้นที่ปี ๒๕๕๐ ได้พันธุ์ข้าว ๑ พันธุ์ คือ กข๑๒ (หนองคาย ๘๐) ซึ่งต้านทานโรคในพื้นที่ดี แตกกอดี ทรงต้นดี ลำต้นแข็งไม่หักล้ม ความสูงพอดี รวงแน่นและสุกแก่สม่ำเสมอ นอกจากนี้ชอบสีข้าวเปลือก และชอบคุณภาพข้าวสุก เพราะกลิ่นหอม เมล็ดเลื่อมมัน นุ่ม และมีรสหวาน พันธุ์ข้าวที่คัดเลือกได้ เกษตรกรนำไปปลูกขยายในปีถัดไป

กข๑๒ (หนองคาย ๘๐) ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างข้าว หางยี ๗๑ ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ต้านทานต่อโรคไหม้ เป็นพันธุ์แม่ กับ กข๖ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีคุณภาพการหุงต้มและรับประทานดี แต่ไม่ต้านทานต่อโรคไหม้ เป็นพันธุ์พ่อ เมื่อปี ๒๕๓๕ และปลูกข้าวลูกผสมชั่วที่ ๑ ในปี ๒๕๓๖ ที่ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร ปลูกคัดเลือกข้าวพันธุ์ผสมชั่วที่ ๒ ถึงชั่วที่ ๕ แบบรวม (bulk) ที่ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย ระหว่างปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๐ ปลูกคัดเลือกแบบสืบตระกูล (pedigree) ที่ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ฤดูนาปรังปี ๒๕๔๐/๒๕๔๑ ได้สายพันธุ์ UBN๙๒๑๐-NKI-B-B-๓๐-KKN-๑ และในฤดูนาปี ๒๕๔๑ ปลูกศึกษาพันธุ์ที่ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ระหว่างปี ๒๕๔๒-๒๕๔๖ ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานีที่ศูนย์วิจัยข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน และทดสอบคุณภาพเมล็ดทางเคมีและทางกายภาพ รวมทั้งทดสอบความต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญ ระหว่างปี ๒๕๔๓-๒๕๔๖ ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชภูวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนปี ๒๕๔๓-๒๕๔๕ ปลูกทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ยไนโตรเจนที่ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ อุครธานี และสกลนคร ปี ๒๕๔๖ ประเมินการยอมรับของเกษตรกร

▲ เกษตรกรคัดเลือกพันธุ์ข้าวในแปลง
▼ เกษตรกรคัดเลือกพันธุ์ข้าวสุก

▲ ค่อนข้างต้านทานโรคไหม้ในหลายท้องถิ่น

การแนะนำการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว

การแนะนำการปลูกข้าวอินทรีย์ในโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เป็นการแนะนำให้เกษตรกรผลิตเพื่อการบริโภค ถ้าเหลือจึงจำหน่ายไม่มุ่งเน้นไปสู่อการผลิตเพื่อการค้าหรือเพื่อการรับรองเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นการผลิตเพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เป็นการลดการใช้ปัจจัยภายนอก และลดต้นทุนการผลิต รวมถึงเป็นแนวทางการผลิตที่ปลอดภัย ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพในนาข้าวอินทรีย์

ถ้าเกษตรกรมีการปลูกพืชปุ๋ยสด ในฤดูแล้งให้ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพอัตรา ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ถ้าเกษตรกรไม่ได้ปลูกพืชปุ๋ยสด ใช้อัตรา ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

▲ แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์

▼ ปลูกถั่วพุ่มเป็นปุ๋ยพืชสด

โดยหวานปุยหมักทั้งหมดในแปลงก่อนปลูกข้าว ๑ สัปดาห์ผลผลิตข้าวจาก ผลการทดสอบให้ผลผลิตใกล้เคียงกับการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร ๔๐-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

การสร้างกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

เมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญลำดับต้นในการทำนา การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐานส่งผลถึงการให้ผลผลิตที่ดีกว่า คุณภาพ ข้าวเปลือกและข้าวสารตรงตามพันธุ์ เมื่อนำไปจำหน่ายจะได้ราคาดี โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงได้ใช้เมล็ดพันธุ์ดี และเป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนในการพึ่งพาตนเอง โดยเริ่มต้นจากการ ให้ความรู้เกษตรกรที่สมัครร่วมโครงการเรื่อง **“การปลูกข้าวไว้ทำพันธุ์”** ในปี ๒๕๕๐ มีเกษตรกรร่วมฝึกอบรม ๖๑ ราย และปี ๒๕๕๑ อีก ๓๒ ราย มีการ รวมกลุ่มของเกษตรกร ๑๐ ราย พื้นที่ ๑๐ ไร่ ในปี ๒๕๕๐ ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อจำหน่าย หรือแลกเปลี่ยนแก่สมาชิก ผลสำเร็จในปีแรก เกษตรกร สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้มาตรฐานชั้นพันธุ์จำหน่าย จำนวน ๒,๒๑๕ กิโลกรัม ตามมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่าย ดังนี้

รายการ	ชั้นพันธุ์จำหน่าย
เมล็ดพันธุ์สุทธิต่ำสุด (เปอร์เซ็นต์)	๙๘
สิ่งเจือปนสูงสุด	๒
ความชื้นสูงสุด	๑๔
ความงอกต่ำสุด	๘๐
ข้าวแดงสูงสุด (เมล็ดต่อ 100 กรัม)	๔

✔ ปลูกใส่อัฟริกันเป็นปุ๋ยพืชสด

กลุ่มสมาชิกได้ร่วมกันกำหนด ราคาเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านมาตรฐาน ซึ่ง จำหน่ายกิโลกรัมละ ๑๕ บาท ในปี ๒๕๕๑ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๕๔ ราย จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๑๐๐ ไร่ คาดว่าจะได้เมล็ดพันธุ์ ที่ผ่านมาตรฐานจำนวน ๒๐ ตัน ซึ่งใน พื้นที่เป้าหมายเป็นพื้นที่นาทั้งสิ้น ๒๒,๙๑๘ ไร่ มีความต้องการใช้ เมล็ดพันธุ์ข้าวปีละ ๑๓๘ ตัน

การพัฒนาข้าวที่ศูนย์ศึกษา การพัฒนาคุณภาพฯ ได้รับผลสำเร็จ เป็นอย่างดีส่งผลให้เกษตรกรมีผลผลิต ข้าวที่สูงสุด มีเมล็ดพันธุ์ที่ดี ไว้ทำพันธุ์ และจำหน่ายอันเป็นการเพิ่มรายได้ สร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวได้ อย่างยั่งยืนสมดังพระราชประสงค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานศูนย์ศึกษาการ พัฒนาคุณภาพฯ ให้แก่ราษฎรภาค อีสานได้รับความร่มเย็นเป็นสุข โดยทั่วกัน

✔ จำหน่ายเมล็ดพันธุ์

อาณาจักรบนฟ้า ศรีทธาในแนวพระราชดำริ

ณ ดินแดนเล็กๆ อันเงียบสงบท่ามกลางขุนเขาของเทือกเขาหิมาลัย ที่แทรกตัวอยู่ อย่างสงบเสงี่ยมระหว่างเขตแดนของจีนและอินเดีย เป็นดินแดนที่ได้รับการขนานนามว่า เป็นอู่อารยธรรมของโลก ยังมีประเทศเล็กๆ อีกประเทศหนึ่งนามว่า “ภูฏาน” ซึ่งแปลว่า “ดินแดนบนที่สูง” หรือ “อาณาจักรบนฟ้า” หรือตามภาษาท้องถิ่นที่เรียกว่า “ดินแดนแห่งมังกรผู้รักสันติ” ตั้งอยู่ ณ ที่แห่งนี้มีระบบการปกครองเหมือนประเทศไทย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุขของประเทศ และมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติเช่นเดียวกัน เป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประชาชนในประเทศยังคงดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายอยู่ท่ามกลางธรรมชาติของเทือกเขาหิมาลัย (ที่มาจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๗)

ภาพความยิ่งใหญ่ของประมุขจากนานาประเทศในฐานะพระราชอาคันตุกะที่ได้เข้าร่วมในงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ยังคงตราตรึงอยู่ในหัวใจของปวงชนชาวไทย และจากงานฉลองสิริราชสมบัติในครั้งนั้น ทำให้คนไทยได้รู้จักกับประเทศภูฏานประเทศเล็กๆ แต่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร ซึ่งน้อยคนนักจะรู้จักประเทศนี้ **จิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก** แห่งราชอาณาจักรภูฏาน ปัจจุบันทรงเป็นกษัตริย์แห่งราชอาณาจักรภูฏาน

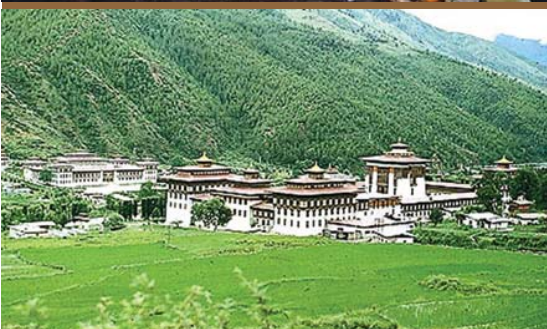
*เจ้าหน้าที่กองประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร.

ปิยวรรณ ทองคำ*

เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ทรงเป็นบุคคลที่ทำให้คนไทยได้รู้จักอาณาจักรบนฟ้าแห่งนี้ จากพระจริยวัตรอันงดงามอบน้อมท่ามกลางท่าที่อันเรียบง่าย ทรงไม่ถือพระองค์ไม่ว่าจะเสด็จฯ ไป ณ ที่ใด เป็นที่ประทับใจของชาวไทยที่ได้พบเห็นและที่โดดเด่นที่สุด ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยแนวพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์จะนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่ดีในอนาคต ด้วยทรงมีพระราชปณิธานต้องการเป็น **“กษัตริย์ของประชาชน”** เฉกเช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยในโครงการหลวงและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อจะได้น้อมนำแนวพระราชดำรินในด้านต่างๆ ไปใช้ในประเทศของพระองค์ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรแก่ประเทศภูฏาน โดยให้ความรู้ในเรื่องของพฤกษศาสตร์ การปรับปรุงการปลูกผักและไม้ผลเมืองหนาว การแลกเปลี่ยนพันธุ์ไม้และเทคโนโลยี การแปรรูปสินค้าเกษตร และการปลูกพืชในพื้นที่สูง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางด้านการเกษตรของประเทศภูฏานเป็นอย่างมาก

ราชอาณาจักรภูฏานตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของเทือกเขาหิมาลัย ภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนมีพื้นที่ราบและทุ่งหญ้าระหว่างหุบเขา ทิศเหนือติดกับทิเบต (สาธารณรัฐประชาชนจีน) ด้านอื่นๆ ติดกับอินเดีย มีพื้นที่

เพียง ๔๗,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ไม่มีทางออกสู่ทะเล ชาวภูฏานหรือดรุ๊กปา (Drukpa) ประกอบด้วยชนพื้นเมืองชาวโบธิ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ชาวเนปาล ๑๕ เปอร์เซ็นต์ และชาวเขาเผ่าต่างๆ อีกประมาณ ๕ เปอร์เซ็นต์ ชาวภูฏานยังคงรักษารูปแบบทางวัฒนธรรมของตัวเองไว้ได้เป็นอย่างดี เช่น การใส่ชุดประจำชาติ ซึ่งชาวภูฏานยังคงสวมชุดประจำชาติของตนเอง เป็นชุดประจำวันอยู่ตลอดเวลาและยังเป็นประเทศเดียวที่ยังคงรักษาอภิปไตยของตนเองไว้ได้อย่างเหนียวแน่นและเด็ดเดี่ยว และชาวภูฏานกลับเห็นว่าการมีเงินทองมากมายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกตามอย่างชาติตะวันตก หาใช่สิ่งสำคัญไม่ หากแต่ความสุขมวลรวมประเทศชาติ (Gross National Happiness) กลับมีความหมายมากต่อการดำเนินชีวิตของชาวภูฏาน ดังนั้นแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นสิ่งที่ชาวภูฏานให้ความสนใจ และนำมาปฏิบัติใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของชาวภูฏาน

แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทาน เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนทุกข์ยากให้แก่ราษฎร จนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขไม่ใช่แค่เพียงชาวไทย ที่ซาบซึ้งในพระอัจฉริยภาพของพระองค์เท่านั้น แต่ขณะนี้กำลังแผ่ขยายไปหลายๆ แผ่นดินในโลกนี้ แผ่ขยายออกไปกว่า ๒๗ ประเทศนำไปใช้ จนกระทั่งสหประชาชาติได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความมั่นคงของมนุษย์และได้น้อมนำแนวพระราชดำรินไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประเทศต่างๆ จนสามารถดำเนินชีวิตให้มีความสุขได้เฉกเช่นเดียวกับประชาชนชาวไทย ซึ่งแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เรื่องเก่าแก่และล้าสมัยอีกต่อไป แต่เป็นแนวคิดสากลอย่างแท้จริงที่นานาอารยประเทศต่างให้การยอมรับ จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก ในพระอัจฉริยภาพของพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรไทย 🇹🇹

การแสดงมหรสพในงานพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สมลักษณ์ วงศ์งามขำ*

การแสดงมหรสพสมโภชในการออกพระเมรุ เป็นประเพณีโบราณที่ถือคติความเชื่อว่า เป็นการสมโภชส่งเสด็จเจ้านายผู้สิ้นพระชนม์หรือเสด็จสวรรคตไปสู่สรวงสวรรค์ เพื่อให้ประชาชนผู้มาร่วมงานได้ชม ถือเป็น การออกทุกข์และแสดงแสนยานุภาพของพระมหากษัตริย์ การแสดงมหรสพตามราชประเพณีโบราณเท่าที่ปรากฏหลักฐาน ได้แก่ โขน ละครหุ่น หนัง จั้ว มอญรำ ใต้ลวด กายกรรม เป็นต้น

การจัดแสดงมหรสพสมโภชงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในคืนวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ณ เวทีกลางแจ้ง มณฑลพิธีท้องสนามหลวง มีด้วยกัน ๓ เวที ดังนี้

เวทีที่ ๑ การแสดงหนังใหญ่และโขนเรื่องรามเกียรติ์ ระหว่างเวลา ๑๙.๐๐ น.-๐๖.๐๐ น. รวม ๑๑ ชั่วโมง แบ่งเป็น ๓ ภาคคือ

*ผู้เชี่ยวชาญ ๑๐ สำนักราชเลขาธิการ

ภาคที่ ๑ การแสดงหนังใหญ่เบิกหน้าพระและเบิกโรงจับลิงหัวค้ำ การแสดงโขน ชุตรามาวตาร ระบุว่านรพงศ์ ชันพิเภก สุครีพถอนต้นรัง คีกนาคบาศ (หยุดพักการแสดงช่วงพระราชทานเพลิงจริง)

ภาคที่ ๒ เริ่มเวลา ๒๓.๐๐ น. เป็นการแสดงโขน ชุตคีมังกรกัณฐ์ คีกแสงอาทิตย์ คีกพรหมศาสตร์

ภาคที่ ๓ การแสดงโขน ชุตระบำอสูรพงศ์ ทศกัณฐ์รบพระราม ถวายลิงหนุมานชุกล่องใส่ดวงใจ พระรามคืนพระนคร

เวกที่ ๒ การบรรเลงดนตรีสากลวงต่าง ๆ ประกอบด้วย

๑. วงดุริยางค์เยาวชนไทยในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (เวลา ๑๙.๐๐ น.- ๒๐.๐๐ น.)

๒. วงซิมโฟนีอออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (เวลา ๒๐.๓๐ น.-๒๑.๓๐ น.)

๓. วงดุริยางค์สากล สำนักการสังคีต กรมศิลปากร (เวลา ๒๓.๐๐ น. - ๐๑.๐๐ น.)

๔. วง Harp Chamber ศิลปินจากศูนย์ Harp ตำแหน่งประถม (เวลา ๐๑.๓๐ น. - ๐๒.๐๐ น.)

๕. วงดุริยางค์ผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร (เวลา ๐๒.๓๐ น. - ๐๔.๓๐ น.)

เวกที่ ๓ การแสดงมหรสพ ๓ ประเภท ได้แก่

๑. การแสดงหุ่นกระบอก เรื่องพระอภัยมณี ตอนรักจำพราว ของสำนักการสังคีต กรมศิลปากร (เวลา ๑๙.๐๐ น. - ๒๑.๓๐ น.) แบ่งออกเป็น ๓ ตอนย่อย ๆ คือ จำพราวรักดับชีวา สุดสาครตามบิดา และนางละเวงก่อก่อก

๒. การแสดงนาฏยศาลาหุ่นละครเล็ก คณะโจหลุยส์ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เรื่อง กำเนิดพระคณิศร (เวลา ๒๓.๐๐ น. - ๒๔.๐๐ น.)

๓. การแสดงละครนอก เรื่องสุวรรณหงส์ ตอนสุวรรณหงส์เสี่ยงว่าวถึงกุ่มกัณฑ์ถวายม้า ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (เวลา ๒๔.๐๐ น. - ๐๓.๐๐ น.)

พสกนิกรชาวไทยนอกเหนือจากจะได้ร่วมส่งเสด็จสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์สู่สวรรคาลัยแล้ว ยังจะได้รับชมการแสดงทางวัฒนธรรมต่าง ๆ อันเป็นการสืบสานประเพณีไทยแต่โบราณอีกด้วย

สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ รองชนะเลิศเศรษฐกิจพอเพียง

พิมพ์ภัทรา โฉมสันเทียะ*

สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เจ้าของรางวัลรองชนะเลิศ การประกวดผลงานตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านธุรกิจขนาดย่อม จากสำนักงาน กปร. ตัวอย่างความสำเร็จในการน้อมนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ภาคธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ส่งเสริมและ

*เจ้าหน้าที่กองติดตามประเมินผล สำนักงาน กปร.

เผยแพร่ความรู้อาชีพทางการเกษตรแก่สมาชิก ดำเนินธุรกิจและ บริการ รับฝากเงินและสินเชื่อให้สมาชิกกู้เพื่อลงทุนในอาชีพเกษตรกรรม ธุรกิจจัดหาวัสดุการเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย โดยตั้ง ร้านค้าเป็นร้านค้าปลีกของคนไทย ธุรกิจรวบรวมผลิตผลการเกษตร และผลิตภัณฑ์ของสมาชิก โดยการรวบรวมนี้มาจากสมาชิก และ ผู้ผลิตรายย่อยในราคายุติธรรม เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมสินค้าเกษตรอื่นๆ ที่ออกตามฤดูกาล เพื่อ เพิ่มช่องทางในการตลาดให้แก่สมาชิก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์

เมื่อพูดถึงเศรษฐกิจพอเพียง หลายคนจะนึกถึงเกษตรกร ทฤษฎีใหม่จึงทำให้คิดว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเกษตรกร เท่านั้น คนในอาชีพอื่นจึงไม่ค่อยให้ความสนใจ แต่แท้จริงแล้ว ความพอเพียงนั้น หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง ความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง

อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน ดังนั้น การจะปรับใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์แต่ละประเภทให้ได้ จะต้องมาทำความเข้าใจให้ตรงกันก่อนว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร และจะนำมาใช้กับสหกรณ์แต่ละประเภทได้อย่างไร

วิธีการสร้าง **ความพอเพียงในสหกรณ์การเกษตร**

ความพอเพียงของแต่ละคนแต่ละครอบครัว แต่ละชุมชน หรือแต่ละประเทศย่อมไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความสามารถ และความจำเป็นของคนในแต่ละระดับ แต่สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ สามารถสร้างความพอเพียงได้ ตามวิธีที่เรียบง่าย

ความพอเพียงในระดับบุคคลและระดับครัวเรือน ตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน คือ การที่เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ มีชีวิตอยู่อย่างสุขกายสุขใจ สามารถจัดสรรทรัพยากรที่ดิน น้ำ และปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด สหกรณ์จึงต้องมีความรอบรู้ใน

วิชาการต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับใช้ในการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ต้องรอบคอบในการนำความรู้ไปใช้ และต้องระมัดระวังในการใช้ ความรู้ นั้น ต้องมีคุณธรรม ทั้งในด้านความคิด จิตใจ และในด้านการกระทำ มีความซื่อสัตย์ สุจริต อุดม พากเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบในการทำทุก ๆ อย่าง

ความพอเพียงระดับชุมชน ตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เป็น เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า คือ การที่เกษตรกรรวมกลุ่มใน รูปของสหกรณ์ เพื่อรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขาย ผลผลิต รวมกลุ่มกันทำธุรกิจแบบสหกรณ์การเกษตร ซึ่งต้องมีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการลงทุนในสหกรณ์ ดังนั้นความพอเพียงจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเสมอเมื่อดำเนินธุรกิจใน สหกรณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีการ สร้างภูมิคุ้มกันการเสี่ยงภัย

ความพอเพียงระดับประเทศ ตรงกับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ เป็น เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า คือการที่สหกรณ์ระดับท้องถิ่นมี การเชื่อมโยงธุรกิจในแนวตั้ง โดยเชื่อมโยงกับชุมชนสหกรณ์ระดับ

จังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจกับ แหล่งเงินทุนอื่นๆ หรือบริษัทเอกชนอื่น เพราะสหกรณ์อาจ จะต้องซื้อวัสดุการเกษตร เช่น ปุ๋ย สารเคมี ฮอโรโมน เมล็ดพันธุ์ ฯลฯ จากบริษัทเอกชน หรือตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น จึงต้อง พิจารณาความพอประมาณ มีเหตุผล และมีความเสี่ยงภัยต่ำ (ภูมิคุ้มกันสูง) ทั้งนี้ต้องมีความรู้ในการทำธุรกิจระดับชาติและ ระดับนานาชาติ ที่สำคัญต้องมีคุณธรรมในการทำธุรกิจ ซื่อสัตย์ และจริงใจในการติดต่อธุรกิจ จึงจะทำให้การดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ มีความมั่นคงยั่งยืนได้

การขยายผลสู่สังคมสหกรณ์การเกษตรวิสาหกิจ จำกัด ได้จัดอบรมและส่งเสริมอาชีพ โดยเน้นการจัดอบรมเป็น กลุ่มอาชีพเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ และให้เป็นตัวอย่างใน การขยายผล ใช้วิธีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกัน ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาให้การ ช่วยเหลือ ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่แนะนำงานฟาร์ม และการจัด อบรม ทักษะศึกษาดูงาน รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยน วิธีการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเป้าหมายการเกษตร อินทรีย์ เนื่องจากเห็นว่าการใช้ปุ๋ยเคมีนานๆ บวกกับการปลูกพืช ข้าชากในที่ดินเดิมจะทำให้พืชอวบอ้วนเร็วผิดปกติ แต่ อ่อนแอ ไม่ทนต่อเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช จึงต้องใช้สารกำจัด ศัตรูพืช นานเข้าก็จะเข้าสู่วงจรความเลวร้าย คือ ทำให้ดินยิ่ง เสื่อม ขาดอินทรีย์วัตถุ ขาดจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้

ใช้ปุ๋ยเคมีมากขึ้น ด้านศัตรูพืชเมื่อมียาปราบก็พัฒนาตัวเองให้ต้านยา (ดื้อยา) จะปราบให้อยู่ก็ต้องใช้ยาแรงขึ้น ใช้เงินเพิ่มขึ้น เป็นพิษต่อทั้งผู้ใช้และผู้กินผลผลิต ทั้งยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอีกด้วย

จากการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด มีความเข้มแข็งสามารถดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลากว่า ๔๐ ปี โดยสมาชิกให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพของสมาชิก ทั้งการเสริมรายได้จากการสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาดสินค้าเกษตร และลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของสมาชิก นอกจากนี้ ยังมี การวางแผนธุรกิจที่สร้างภูมิคุ้มกันให้กิจการ ที่สำคัญสมาชิกมีส่วนร่วมและมีกิจกรรมที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ด้วยความเพียรมุ่งมั่นพัฒนาและคิดอย่างเป็นระบบ ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป รู้จักตนเอง มองโลกภายนอก สร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง จึงทำให้สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด มีผลงานที่มั่นคงเป็นต้นแบบของการจัดตั้งสหกรณ์ให้แก่ชุมชนอื่นๆ ได้เข้ามาเรียนรู้ และนำไปเป็นแบบอย่างในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมแล้วในวันนี้ 🐼

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อได้ที่สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ จำกัด เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๑ ถนนนายนครการกำธร ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โทร. ๐๘ ๑๙๖๓ ๗๑๓๑